Ο

ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σάββατον 21 Μαΐου 1883. ΤΕΥΧΟΣ ΛΖ'.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ[1]

لسجه عثمانی ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΝ *ὑπὸ τῆς Α.Υ'. τοῦ* **Αχμετ-Βεφικ-Πασα.** *Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1293 ἔτος ἐγ. — 2 τόμ. εἰς 8ον Σελ. 1293.*

مقياس اللسان و قسطاس البيان ΜΕΤΡΟΝ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΙΓΞ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ *ἤτοι Γραμματικὴ τῆς Τουρκικῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης ὑπὸ τοῦ Μουλλᾶ* **Αβδουρραχμαν-Εφεντη.** *Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1300 ἔτος ἐγ. — 1 τόμ. εἰς 4ον Σελ. 184.*

لغت چغتای و ترکی عثمانی ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΣΑΓΑΤΑΪΚΟΝ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ *ὑπὸ τοῦ* **Σειχ-Σουλειμαν-Εφεντη** *τοῦ Βοχαρείου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1298 ἔτ. ἐγ.—1 τόμ. εἰς 8ον Σελ. 320.*

Κύριος σκοπὸς ἡμῶν εἶναι ἡ ἀνάλυσις τοῦ Ὀθωμανικοῦ λόγου. Ἀλλ' ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸν ἀληθῆ πυρρῆνα αὐτοῦ, ἀνάγκη πρωτίστη ν' ἀπαλείψωμεν τὰ ξενικὰ στοιχεῖα τὰ κατὰ διαφόρους χρόνους παρεισαχθέντα, ὡς τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὰς λοιπὰς γλώσσας αἵτινες ἄνευ ἐξαιρέσεως προήχθησαν δι' ἀμοιβαίων δανείων καὶ διὰ προσκτήσεων ξενικῶν φθόγγων, τῶν μὲν εὐχερῶς, τῶν δὲ καὶ πάνυ δυσχερῶς σήμερον διαστελλομένων. Ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ ἀναζητήσεως ῥιζῶν· ἡ ἐτυμολογία δέον ν' ἀκολουθῇ τὴν περὶ τῶν γραμματικῶν τύπων ἔρευναν καὶ οὐχὶ νὰ προηγῆται αὐτῆς. Πρὶν ὅμως καταφύγωμεν εἰς τὰ τοιαῦτα ἔσχατα μέσα τῆς ἀναλύσεως, δυνάμεθα ἁπλῶς νὰ προσεγγίσωμεν διαφόρους λέξεις σήμερον φερομένας ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ πρὸς ταυτοσήμους καὶ ταυτοφώνους ἄλλων γλωσσῶν ὅπως ἐξελεγχθῇ ἀμέσως ἡ ταυτότης αὐτῶν, οἴκοθεν ἐννοουμένου ὅτι ὅταν λέξις τις εὑρηται ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ μεμονωμένη καὶ ἄνευ τινος συγγενείας ἐν ἑτέρᾳ δὲ γλώσσῃ παρουσιάζηται μετὰ πολλῶν μὲν ἀνιόντων, πολλῶν δὲ καὶ κατιόντων σχηματισμῶν δίκαιον νὰ λογίζηται ὡς ξενική. Ἐνίοτε ἡ διάκρισις δὲν ἀποβαίνει τόσον προφανής, καὶ τότε ἀνάγκη ἑτέρων μαρτυρίων. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε περιοριζόμεθα εἰς τὰ ἁπλούστερα ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ ἐρεύνῃ ἣν διαιροῦμεν εἰς τρία μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ τούτων πραγματευόμεθα περὶ τῶν λέξεων ἃς ἐδανείσθη ἡ Ὀθωμανικὴ ἐκ πάσης ξένης γλώσσης πλὴν τῶν τριῶν τῆς Ἀραβικῆς, τῆς Περσικῆς, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τῶν Ἀραβο-Περσικῶν.

Ἰδοὺ πρὸς πλείονα σαφήνειαν καὶ ὁ ἀριθμητικὸς πίναξ τῶν κατὰ τὸ *Λεχξὲ* ἀφ' ἑκάστης ξένης γλώσσης προσληφθεισῶν λέξεων κατ' αὔξουσαν πρόοδον.

1. Ἀφρικανικαί	1
2. Ῥουμουνικαί	2
3. Ἀρχαῖαι λέξεις	3
4. Κινεζικαί	3
5. Ἀλβανικαί	3
6. Μαλαϊκαί	3
7. Μογγολικαί	4
8. Ἑβραϊκαί	4
9. Ἀρμενικαί	5
10. Γερμανικαί	7
11. Οὐγγρικαί	8
12. Ἰνδο-Σανσκριτικαί	9
13. Ἀγγλικαί	13
14. Σλαβικαί	20
15. Ἑλληνικαὶ καὶ Νεολληνικαί	300
16. Γαλλο-Ἰταλο-νεολατινικαί	450
17. Περσικαί	711
18. Ἀραβικαί	1280[1]

---

1 Ἴδε τεῦχος ΛΣΤ'.

1 Πρὸς κατάστρωσιν τῶν ἀριθμῶν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ ἄμεσαι παραγωγαὶ ἃς προδίδουσιν οἱ γραμματικοὶ τύποι οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ἀπωτέρω ἐτυμολογίαι καθ' ἃς, φέρ' εἰπεῖν, πλεῖσται Ἑλληνικαί, Σλαβωνικαὶ καὶ Λατινικαὶ λέξεις θὰ ἐσημειοῦντο ὡς Σανσκριτικαί, πολλαὶ δὲ Γαλλο-Ἰταλικαὶ ὡς Γερμανικαί. Ὡς πρὸς τὰς Ἀραβο-Περσικὰς δὲν πρόκειται περὶ ὅλων ὅσων ἡ Ὀθωμανικὴ εἶναι ἐπιδεκτικὴ διότι τότε αἱ Ἀραβικαὶ μόναι θὰ ὑπερέβαλλον κατὰ πολὺ ὅλας τὰς ἄλλας ὁμοῦ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Τουρκικῶν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων τὰς ὁποίας τὸ *Λεχξὲ* θεωρεῖ ὡς ἐξοθωμανισθείσας, ἐν αἷς συγκατηριθμήσαμεν πολλὰς ἀραβικὰς προσλαβούσας ὀθωμανικοὺς τύπους· οἷον

Α.

1.—Ἡ μοναδικὴ καὶ μονήρης λέξις ἣν ἡ Ὀθωμανικὴ προσλαμβάνει ἐκ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ ἑσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ νῦν πασιγνώστου λαχανικοῦ, τῆς *πάμιας* باميه (ketmie comestible, ketmie gombaud), ἥτις ἦλθε τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὅθεν πάλιν μετενεχθεῖσα εἰς Εὐρώπην λογίζεται παρά τισιν Ἀμερικανικὸν φυτόν[1].

2.—Ὡς Ρουμανικὰς καταγράφει τὸ *Λεξδζέ*, τὴν قوقونه *(κοοκκώνα)* καὶ مامالیقه *(μαμαλίκα*=ἀραβόσιτος τριμμένος, γεωργικὸν φαγητόν, λατινικῆς καταγωγῆς). Εἰς ταύτας δίκαιον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ λ. پولوغ καὶ پولق *(πουλούγ*=ἄροτρον μέγα)[2] ἥτις σημειοῦται ἐν τῷ Λεξικῷ ὡς Σανσκριτική, δὲν εἶναι ὅμως τοιαύτη εἰμὴ ὡς ἐκ τῆς Σανσκρ. ῥ. plava *(plu*=πλέειν, δονεῖσθαι) ἐ'ς ἣν ἀνάγεται καὶ τὸ Σλαβ. plugû, Γερμ pflug='Αγγλ. plough=Ρουμ. plugŭ= ἄροτρον). Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ Ρουμανικὸν plugŭ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἄμεσος πηγὴ τοῦ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ μόνον ἐξοθωμανισθέντος *πουλούγ*.

3.—Τὸ *Λεξδζὲ* ἀνάγει εἰς τὴν Κινεζικὴν τὰς τρεῖς λέξεις. 1ον تكرى *Ταγκρί* (Θεὸς ὅρ. λ. طاك καὶ چلب). —2ον خان *(Χᾶν*=βασιλεύς, ἐκ τοῦ Κινεζικοῦ *ουγγ*.— Τὸ *Λεξδζὲ* προστίθησιν· «Εἰς τὸ ἀρχαῖον Τουρκικὸν »τὸ θηλυκὸν ἐσχηματίζετο προσθήκῃ τελικοῦ *μ*, οὕ»τω ἐκ τοῦ *χᾶν* ἔχομεν καὶ τὸ *χονούμ*=γυνὴ τοῦ »Χάνου, ἐκ τοῦ بك *πέγι* ἔχομεν بكم *πεγουμ*=ἡγεμο»νίς, τίτλος ἐν Ἰνδίαις, ὡς πάλιν اغاچه *ἀγατζὲ*=ἡ »γυνὴ τοῦ ἀγᾶ).»—3ον خاقان *(Χακᾶν*=βασιλεὺς βασιλέων ἐκ τοῦ Κινεζικοῦ *χοχάγγ)*. Περὶ τῆς ἐκ τοῦ Κινεζικοῦ ἐτυμολογίας τῶν λέξεων τούτων συμφωνοῦσιν οἱ Ἀνατολικοὶ συγγραφεῖς.—Ἀλλὰ πᾶσα Κινεζικὴ ἐτυμολογία ἀμφίβολος· ὑπάρχει δὲ καὶ ἡ μαρτυρία Κινέζων ἱστορικῶν (μεταφρασθέντων ὑπὸ τοῦ δεινοῦ σινολόγου Stanislas Julien, ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Ἐφημερίδι τῶν Παρισίων) οἵτινες διηγούμενοι τοὺς κατὰ τὸν 6ον καὶ 7ον αἰῶνα πολέμους τῶν Κινέζων μετὰ τῶν τότε ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Κίνας βιούντων *Tiu-Kiu* (Τούρκων) ἀναφέρουσι τὰς μνημονευθείσας λέξεις ὡς ἤδη τότε ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Τούρκοις. Ὁ δὲ ἀποθανὼν Mordtmann ἐξηγῶν διὰ τῆς Τουρκικῆς τὰς ἐπὶ Δαρείου χαραχθείσας σφηνοειδεῖς ἐπιγραφάς, τὰς λεγομένας τοῦ *δευτέρου εἴδους* ἡρμήνευσε τὴν λέξιν *ταγκρὶ* ὡς σημαίνουσαν *ὁ ὤν*, κατὰ τὸ γραφικὸν «*ἐγὼ εἰμὶ ὁ ὤν*». Ὅλα ταῦτα νομίζομεν διαιοῦσι τὴν κατάταξιν τῶν λέξεων τούτων μεταξὺ τῶν ἀγνώστου καταγωγῆς ὡς ἐκ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι αἱ λέξεις δὲν εἶναι Τουρκικαί, διότι ἐκτὸς τῆς ὁμοφώνου γλώμης τῶν Ἀνατολικῶν συγγραφέων, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶσι μεμονωμέναι ἐν τῇ Τουρκικῇ, αὐτὸ τοῦτο ὅτι ἡ λέξις *χᾶν* ἔχει θηλυκὸν σχηματισμὸν خاتم ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα ὅλων τῶν Τουρκικῶν ἰδιωμάτων.

4.—Ἀναμφίβολος ὅμως ἡ Κινεζικὴ ἐτυμολογία τῶν τριῶν λέξεων—1ον ياشب καὶ ياشب *(γεδὰ*=ὁ Κινεζικὸς λίθος jade, ὅστις ἐλατρεύετο ἐν τοῖς χρόνοις τῆς εἰδωλολατρείας ὡς ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ φέρῃ τὴν βροχήν)[1].—2ον چاى *(τσαὶ*=τὸ τέϊ).—3ον چينى=سينى=Σινική,=Κινεζικὴ=στρογγύλη πινακίς,=τὸ *σινή*, διότι ἀπὸ τὴν Κίναν ἐφέροντο κατ' ἀρχὰς τὰ τοιαῦτα σκεύη.

5.—Αἱ τρεῖς μετ' Ἀλβανικῆς ἐτυμολογίας σημειούμεναι λέξεις εἰσιν.—1ον پسا *(Μπέσα*=ἡ μεταξὺ ἀτόμων ἢ πολεμίων φυλῶν ἐν Ἀλβανίᾳ ἀνακωχὴ ἢ συμφιλίωσις, ὅθεν ارناود بساسى, *μπέσα Ἀλβανική*=πρᾶγμα παροδικόν).—2ον چاپه *(τσάπα*. Ἀλλὰ τὰ Ἑλλ. σκάπτω, σκαπάνη. Ἰτ. zappa Γαλλ, sape· τὸ τοῦ 6ου αἰῶνος Λατ. sampa, δικαιοῦσι τὴν σημείωσιν ἣν φέρει τὸ Λεξικὸν «ἐκ τοῦ Λατινικοῦ καὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ)».—3ον چته *(Τζέτα*=λεηλασία, ἐπιδρομή. Ἀλλὰ Περσιστὶ چته καὶ چيته=θήρα παρδάλεως—Ἐν τῇ Τσαγαταϊκῇ چته κατὰ τὸν Pavet, λεηλασία, ἐπιδρομή[2]. Σλαβ. ceta—ζεῦγος, συνωρίς—ὁ δὲ Δουκάγγιος οἰονεὶ ἐκ τοῦ Λατ. cœtus=συνέλευσις, συνάθροισις, ἀναφέρων χωρίον Ἰωάννου τοῦ Ἀναγνώστου, «Ἠπείλησαν τοὺς »*Τζεταρίους*, ὡς ἡ κοινὴ φωνὴ τούτους ἐκάλει, ἦσαν »δὲ οὗτοι λῃστῶν σύνταγμα ἐκ διαφόρων τόπων »συναθροισθέντες». Πρβ. καὶ τὸ ἡμέτερον *τζάτα*, ἐξ ὧν ὅλων δύσκολος ἀποβαίνει ἡ Ἀλβανικὴ ἐτυμολογία τῆς λέξεως).

6.—Μαλαϊκὰς λέξεις ἔχομεν.—1ον قلاى *(καλάϊ*=κασσίτερος).—2ον καὶ 3ον لوك, لاك *(λὰκ*=λάκκα, ἡ ῥητίνη Ἰνδο-Μαλαϊστὶ ὡς ἐν τῷ gomme-laque, ἐξ οὗ καὶ لك=*λικᾶ* τὸ ἐν τῷ μελανοδοχείῳ στουπίον καὶ ὑπόθεμα τοῦ χρυσοῦ χρώματος, *γιαλδιζίου)*. — Πρβ. τὰ Ἀρ. لك, لاك, لكا, لقا, κτλ.

7.—Ὡς πρὸς τὰς Μογγολικὰς λέξεις τὸ *Λεξδζὲ* δὲν μετέρχεται ὡρισμένον σύστημα, ποῦ μὲν ἀναγνωρίζον, ποῦ δὲ μὴ παραδεχόμενον τὸ αὐτοτελὲς αὐτῶν. Οὕτως ἐν λ. ارپا! *(ἀρπὰ*=κριθὴ) σημειοῦται ὅτι Μογγολιστὶ *ἀρπὰ*=λεπτός.—ἐν λ. طوغلغه ὅτι=τῷ Μογγολικῷ تكولغه ἐν λ. كراى *(γκεραΐ*, τίτλος τῶν ἀπὸ Μεγγελῆ Χᾶν εἰς Κριμαίαν διοικησάντων Χάνιδων) ὅτι Μογγολιστὶ *γκερᾶ*=ἄξιος, ἱκανός. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τὴν λ. كوركان *(γκιουργκιᾶν)* θέλει σημαίνουσαν Τουρκιστὶ *εὐειδής*, συγγενὴς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ προστίθησιν ὅτι ὁ Ταμερλάνος ἐλέγετο *γκιουργκιᾶν*. Τῷ ὄντι τὰ νομίσματα αὐτοῦ φέρουσι امير تيمور كوركان *(ἐμίρης τιμούρης γκιουργκιᾶν)*. Ὅλοι ὅμως οἱ Ἀνατολικοὶ καὶ ἰδίως ὁ Ἰβν-Ἀραπ-Σὰχ σύγχρονος βιογράφος τοῦ Ταμερλάνου, ἀποφαίνονται ὅτι *γκιουργκιᾶν* δύναται Μογγολιστὶ γαμβρός, καὶ ὅτι ἀπενεμήθη εἰς τὸν Τιμούρην ὅτε κρατυνθεὶς ἤρχισε νὰ νυμφεύηται θυγατέρας ἡγεμόνων. Ἐπίσης ὁ ἐπίσημος Τάταρος ἱστορικὸς τοῦ 17ου αἰῶνος ὁ Ἀβουλγαζῆ λέγει ῥητῶς ὅτι αἱ λέξεις خاتون *(χατοῦν* τὸ σημερινὸν قادين=καδήνα) چچن (=νοήμων) εἰσὶ Μογγολικαὶ[1] —Τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνουσιν ἕτεροι περὶ τῶν λέξεων طاوغ *(ταοὺκ*=ἡ ὄρνιθα, ἄλλως تاووق, تاقوق, تخاقو, ὅθεν καὶ ὁ πετεινὸς Μογγολιστὶ taïka) — يام καὶ ياميجى *(γιάμ, γιαμτζῆ*=ἵππος, ἱππηλάτης, ὅρ. Vullers ἐν λ.) منقير *μιαγκήρ*, μαγκίρα, μικρὸν νόμισμα, τὰ τέσσαρα=ἓν ἄσπρον, ἐκ τοῦ Μογγ. meungou ἄργυρος) طوغلغه ἄλλως دولوغه, تاوولغان, تاوولق=περικεφαλαία, ἐκ τοῦ Μογγ. tokholkho=κασσίτερος) بهادر *πεχαδὶρ*= ἥρως. Μογγ. *baghatour* κτλ. Ἀλλὰ περὶ τῶν Μογγολικῶν ἐροῦμεν καὶ παρακατιόν.

8.—Αἱ τέσσαρες Ἑβραϊκαὶ λέξεις *χαχάμ, σαντούρ, τορφᾶ, χάβρα*, δὲν παρέχουσιν ἐτυμολογ. ἐνδιαφέρον.

9.—Ἀρμενικὰ εἰσι τὰ: 1ον خاچ (*χὰτζ*=σταυρός). — 2ον تكفور *(τεκφούρ*, ἀρμ. τακαβόρ=αὐτοκράτωρ καῖσαρ, ὅθεν *Ταχφούρ-δαγί*=ὄρος τοῦ Καίσαρος=ἡ Ῥαιδεστός, *Τεκφούρ-σεραγί* κτλ Πρβ ἀρχ. Περσ takabara=παροφόρος, ἐν ταῖς Σφηνοειδέσιν ἐπιγραφαῖς).— 3ον قوپال (*κοπάλ*=ἀκατέργαστος, χονδρός, Ἀρμ.(;)=*κοπίλ)*.—4ον اوابك *ἀβανάκ*, ἀνόητος ὁμ. Ἀρμ.) — 5ον تات (*τάτ*· ἡ λέξις σημαίνει Ἀρμενιστί(;) ἄθλιον, ποταπὸν ἄνθρωπον. Ἐν δὲ τῷ Τουρκικῷ ἰδιώματι τὸ *Λεξδζὲ* προστίθησι «*Τάτ*=Κοῦρ»δοι καὶ Πέρσαι τῶν Τουρκικῶν ἐπαρχιῶν, ἄθλιος »χωρικός.— Οἱ εὔποροι καλοῦνται صارت=σάρτ. Οἱ »κατὰ τὴν Ἀραβικὴν κατάκτησιν μετὰ τῶν Ἀράβων »συναναμιχθέντες Πέρσαι ἐκλήθησαν تاجيك, تاژيك=ξέ»νος.»[2]— Καὶ αὗται μὲν αἱ ὡς Ἀρμενικαὶ ἐν τῷ *Λεξδζὲ* σημειούμεναι λέξεις. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων πρέπει νὰ ὑπολανθάνωσι καὶ ἄλλαι π. χ. ἡ λ. قوطان =ἄροτρον, δὲν εἶναι Τουρκική. «Ἡ Σανσκρ. ῥ. kut. «=σχίζω, λέγει ὁ Pictet (II. 88) παράγει τὴν λ. »kûtaka=σῶμα τοῦ ἀρότρου, εἰς ἣν ἀνάγονται ἀναμ»φιβόλως τὸ Κουρδικὸν Κοτὰν (ἄροτρον) καὶ τὸ Ἀρ»μενικὸν Κουτάν, σύζευγμα βοῶν ἀροτήρων, ἄρο»τρον.» Τοιαῦται ὀλίγαι τινὲς πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν, ἂν καὶ ἡ ἔλλειψις εἰδικῆς γνώσεως τῆς γλώσσης ταύτης μᾶς ἐμποδίζει νὰ τὰς διακρίνωμεν. Λέγομεν δὲ *ὀλίγαι* διότι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ τοπικοῦ Τουρκικοῦ ἰδιώματος τοῦ Βὰν ἢ Ἐρζερούμ ὅπου θὰ εἰσεχώρησαν ἐν τῇ χρήσει πολλοὶ ἀρμενικοὶ φθόγγοι, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐν γένει Ὀθωμανικῆς ἣν πραγματεύεται τὸ *Λεξδζέ*, καὶ ἐν ᾗ ἡ ὕπαρξις φθόγγων Ἀρμενικῶν δὲν θὰ διέφευγεν ἐὰν οὗτοι ἦσαν κἄπως πολυάριθμοι. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔλλειψις τοῦ *Λεξδζέ*, ὅτι οὐδεμία ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων λέξεων σημειοῦται ὡς Κιρκασσιανή, Ἰβηρική, Γεωργιανὴ ἢ Κουρδικὴ ἐν ᾧ καὶ τοιαῦται θὰ εὑρίσκονται[1].—

10.—Ἐκ τῶν ἑπτὰ Γερμανικῶν λέξεων αἱ δύο μᾶλλον ἄξιαι λόγου εἰσι. 1ον ساقسى (*Σακσί*=Σαξωνικὸν σκεῦος, σήμερον ἁπλῶς ἡ γλάστρα).— 2ον غروش (*γουρούς*=τὸ γρόσιον ἐκ τοῦ Groschen ὅπερ πάλιν ἐκ τοῦ λατ. Grossum. Γαλλ. gros, νόμισμα τοῦ ΙΓ'. αἰῶνος, gros tournois, gros blanc ὅπου τὸ blanc συμπίπτει μὲ τὸ اچه=*ἀκτζέ*=λευκός, *ἄσπρο*, τὸ κατ' ἀρχὰς εἶδ. Μογγολικοῦ νομίσματος τῆς αὐτῆς περίπου ἐποχῆς).—

11.—Ὡς Οὐγγρικὰς τὸ *Λεξδζὲ* σημειοῖ 1ον پاستاو (*παστάβ*, δέμα τσόχας, ὅπερ ὅμως κατὰ τὸν Meninski πολωνικόν).— 2ον پالاسقه (*παλάσκα*, πυριτιδοθυλάκιον, ὅπερ ὁ Οἰκονόμος κἄπως τολμηρότερον ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ θύλαξ, θυλακίσκη, θυλάσκα, φυλάσκη φαλάσκα παλάσκα).— 3ον پالانكه (*παλάγκα*

1 Περὶ τοῦ λίθου τῆς βροχῆς ὅρ. παράδοσιν ἐν τῇ γενικῇ ἱζορίᾳ τοῦ Μουνετζίμ-πασῆ. Τόμ. Α' σελ. 720.

2 Ἡ λ. ἐλλείπει ἐκ τοῦ Λεξ, τοῦ Σουλεϊμὰν-ἐφέντη.

1 Ὅρ. Pavet ἐν λ. قوچين καὶ چچن

2 Ὁμολογεῖται ὅτι تاجيك καὶ تاژى ἐκλήθησαν παρὰ τῶν Περσῶν οἱ Ἄραβες κατακτηταί, ὅθεν καὶ لسان تاژى=ἡ Ἀραβική. Τὸ *Λεξδζὲ* ἐτυμολογεῖ ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ τὸ تاژى=λαγωνικός, ἤτοι κυριολ. Ἀραβικὸς κύων, μολονότι ἄλλοι θέλουσιν αὐτὸ ἐκ τῆς Περσ. ῥ. ژى=τρέχω, σπεύδω.— Καὶ ὡς πρὸς τὸ تات πάλιν ὁ Σουλεϊμὰν ἀφ' οὗ ἐν λ. تات εἶπεν· «οὕτω καλοῦνται οἱ τοῖς Τούρκοις ὑποταχ»θέντες λαοί» καὶ ἐν λ. تاجيك ἀφ' οὗ σκοτεινῶς πως ἐξηγήσει αὐτήν, ἐπιφέρει: «σήμερον ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἀσίᾳ *τατζὶκ* καλοῦνται οἱ λαλοῦντες Περσιστί, *τὰτ* δὲ οἱ λαλοῦντες Τουρκιστί.» Ἄτινα πάντα ἐναντιοφανῆ καὶ ἀσυμβίβαστα.

Κατὰ τὸν Pavet تات=gens de bas étage qui n' habitent pas dans les villes; ὅρ. δὲ ἑτέρας ἐτυμολογίας παρὰ Vullers λ. تاجيك

1 Τὴν λέξιν κασκαβάλ, ἐτυμολογεῖ τὸ *Λεξδζὲ* ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ قاشقان (ξηρόν), ὅπερ οὐχ εὑρηται ἐν τοῖς λεξικοῖς. Ἀλλὰ *vali* καὶ *kvali* σημαίνει παρὰ τοῖς παραποντίοις *τυρός*. (Ὅρ. Rosen. Uber die Sprache der Lazen)· ὥστε καὶ μολονότι δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς λέξεως قاش ἥτις εὕρηται καὶ ἐν τῇ λ. قاشر *κασέρ*, σημαίνει (κατὰ τὸ λατ. caseus, Γερμ. Käse, ἐκ τοῦ Σανσ. Kashâya, ὅρ. Pichet II. 35) εὐώδης, καὶ κασκαβάλι=εὐώδης τυρός, πάλιν ὅμως ἀναμφίβολον φαίνεται ὅτι ἡ λέξις ποντική, λαζική ἥτι ἕτερον τοιοῦτον. Λαζική δὲ βεβαίως ἡ λέξις لازوت (*λαζούτ*) ἥτις κατὰ μὲν τὸ *Λεξδζὲ* σημαίνει «λαζικὴ τροφή, δηλ. ἀραβόσιτος» κατὰ δὲ τὸν Rosen ἁπλῶς τὸ τελευταῖον.

περιτείχισμα ξύλινον, ὅπερ μᾶλλον ἐκ τοῦ Ἰταλ palanca, Γαλλ. palissade).— 4ον حيدود (*χαϊδοὺδ* λῃστής).— 5ον شرانوى (*σαραμπόϊ*=περίφραγμα ξύλινον).— 6ον قطره (*κατάρα*, στρατιώτης ἔφιππος).— 7ον هنطو (*χιντόβ*, ἅμαξα).— Εἰς ἃς προσθετέον νομίζομεν καὶ τὸ واروش (*βαρούς*, προάστειον, κωμόπολις). Τὸ *Λεχδζὲ* θέλει πως τοῦτο ἐκ τοῦ Περσικοῦ بارو φρούριον, ἢ ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ بارغ προφυλάττεσθαι, διότι ἑρμηνεύει بارو ايچنده بارغش كله=συνοικία προφυλαγμένη ἐντὸς φρουρίου. Ἀλλ' ὅμως ἡ λέξις δὲν νομίζομεν ν' ἀπαντᾷ εἰς Τουρκικὸν ἔγγραφον πρὸ τῶν πολέμων τῆς Οὐγγαρίας ὅπου συνηθέστατον τὸ varôs=κωμόπολις) —

12.— Ὡς πρὸς τὰς Ἰνδο-σανσκριτικὰς λέξεις παρατηρητέον ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ὅλων ὅσαι εἰσήχθησαν διὰ τῆς Περσικῆς διότι αὗται καταλογίζονται οὐχὶ πλέον ὡς Ἰνδο-Σανσκριτικαὶ ἀλλ' ὡς Περσικαί. Ὁ λόγος ἡμῶν ἐνταῦθα μόνον περὶ ἐκείνων ἃς τὸ *Λεχδζὲ* σημειοῖ ὡς Ἰνδο-Σανσκριτικὰς κατ' εὐθεῖαν εἰσχωρήσας εἰς τὴν Τουρκο Ὀθωμανικήν. Ὡς τοιαύτας ὀρθῶς νομίζομεν παταλέγει 1ον پير (*πιπέρ*=τὸ πιπέρι. Σανσκρ. pippali ὅρ. Vullers ἐν λ. فلفل)— 2ον چاق (*σάτζ*=εἶδος ξύλου σκληροῦ, bois de teak, Σ. çak).— 3ον لاهور (*λαχόρ*=σκλι, ὡς ἐκ τῆς πόλεως Λαχόρης).— 4ον پلاو (*πιλὰβ* τὸ πιλάφι. Σ. palanva, ἡδονή, ὅρ. Vullers). Δὲν συζητοῦμεν δὲ οὔτε τὸ 5ον طاطورا (εἶδος φυτοῦ λατ. datura strammonium) οὔτε τὸ 6ον طومبق (*τομπάκ*, μίγμα χαλκοῦ καὶ Ζίγκου) οὔτε τὸ 7ον بولوتيا (εἶδος ῥητίνης Ἰνδο-κινεζικῆς καὶ κιτρίνης βαφῆς)[1] ὡς καὶ τὸ 8ον صندلوس (*σάνδολος*=σανδαράκη, εἶδ ῥητίνης Σ. sindara. ὅρ. Vullers)· καὶ τὸ 9ον توتيا (*τουτιά*= κολλύριον ὅρ. αὐτ.).— Ἀλλ' ἐξέστω ἡμῖν ἐνδοιάζειν περὶ τῶν· 1ον انجوير (*ἀβαρόζ*, ὁ παρ' Ἡροδότῳ ἤδη ἀπαντῶν ἔθνος, ὃν ὁ πολὺς Gesenius θέλει ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ σημαίνοντα *λίθινος*, δηλ. ξύλον σκληρὸν ὡς λίθος· ἡ λέξις ἄγνωστος τῇ Σανσκριτικῇ διεδόθη μεταγενέστερον ὅρ. Vullers).— 2ον طاوس (*Ταούς*= Ταώς, λέξις ἄγνωστος τῇ Σανσκριτικῇ καὶ τὴν ὁποίαν ὑποθέτουσι Φοινικο-σημιτικήν. Ὁπωσδήποτε ἐν ᾧ ἡμεῖς λέγομεν *παγῶνι* ἐκ τοῦ λατ. pavo, οἱ Ὀθωμανοὶ λέγουσι ταώς).— 3ον طوطى (*τουτί* ὁ ψιττακός ὅθεν καὶ τὸ τῆς συνηθείας *δουδοῦ*. Κατὰ τὸν Vullers τὸ Ἰνδουστανικὸν *τουτί* ἐκ τοῦ Περσικοῦ توتى *τουτὲ* ὅπερ ὀνοματαποιία).— 4ον پلسنك (*πελεσέγκ*= ξύλον palissandre, θεωρούμενον ὄνομα καὶ προϊὸν Ἀμερικανικόν)[2]. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀριθμητέαι μεταξὺ τῶν Ἰνδικῶν νομίζομεν ἄλλαι ἃς τὸ *Λεχδζὲ* βεβιασμένως ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ οἷον· 1ον چيت (*τζὶτ* τὸ τσίτι εἶδος ὑφάσματος, τῆς λέξεως σημαινούσης Ἰνδοστανιστί, βεβαμμένον, κηλιδωμένον).— 2ον پرتى (*πιρτί*, πενιχρὰ συσκευή. Αὕτη ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ Σουλτάνου Βαβὲρ ἀναφέρεται ὡς Ἰνδικὴ ὑπὸ τὴν μορφὴν پرتل ὅρ. Pavet).

Ἐν λ. صندل τὸ Λεχδζὲ λέγει. «Σαντὰλ νῆσος Ἰν»δικὴ ὅπου φύεται τὸ λεγόμενον λευκὸν σάνταλον »ἐξ οὗ θὰ κατεσκευάζοντο πλοῖα καὶ λέμβοι εἰς ἃς »δίδεται σήμερον τοῦτο τὸ ὄνομα. Τὸ δὲ κίτρινον »σάνταλον, ξύλον ἀρωματικὸν καὶ πτηνόν τι ἔχον »κρέας κάλλιστον. Ἐν τοῦ σαντάλου θὰ κατεσκευά»ζοντο καὶ καλὰ καθίσματα ὅθεν καὶ *σαρδαλῆ* μὲν ὁ θρόνος *σαρδαλιγὲ* δὲ σήμερον ἡ καθέκλα». Ἄλλως δὲ ὁ Vullers καθ' ὃν Περσιστί· 1ον صندل τὸ ξύλον Σανσ. chaudara.—2ον سندل εἶδος ὑποδημάτων καὶ μικροῦ πλοίου—3ον χωρίον τοῦ Πουρχᾶν ἀποδεικνύει ὅτι σανδαλῆ ἐλέγετο τὸ *σκαμράκι* εἰς ὃ ἀπέθετον τὰ ὑποδήματα, ὅθεν ἐξέπεσεν εἰς τὴν ἔννοιαν καθίσματος. Ἑλληνιστὶ τὸ *σάρδαλον* (ὑπόδημα) εὕρηται ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς ὕμνοις, τὸ ξύλον *σάνταλον* ἀναφέρεται παρ' Ἀετίῳ (6ος αἰῶν) ὁ δὲ Δουκάγγιος παραθέτει διάφορα χωρία ἐκ τῶν Βασιλικῶν καὶ τοῦ Θεοφάνους μνείαν ποιοῦντα *σαρδαλίδος* πλοίου. Ἀλλὰ καὶ ὁ γράφων ἐνθυμεῖται ὅτι ἐν καταλόγῳ μοναστηριακῶν πραγμάτων τοῦ 9ου αἰῶνος ἀνέγνωσε τὴν λέξιν *σαρδάλιον*=λέμβος. Τίς ὅμως ἡ ἐν τῷ *Λεχδζὲ* ἀναφερομένη Ἰνδικὴ νῆσος, τίς ἡ σχέσις τοῦ *σάρδαλον*, ὅπερ τινες θέλουσι σαν(ι)δαλον πρὸς τὸ ξύλον σάνταλον, καὶ τὸ σανδάλιον, καὶ τίς ἡ αἰτία δι' ἣν ἐκ τῶν τεσσάρων ἐννοιῶν καθ' ἃς ἡ Περσικὴ μεταχειρίζεται τὴν λέξιν, ἡ μὲν Ἑλληνικὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἔννοιαν τοῦ καθίσματος, ἡ δὲ Τουρκικὴ δὲν γνωρίζει τὴν τοῦ ὑποδήματος ταῦτα ἀφίνομεν εἰς ἄλλους. Τὸ πιθανώτερον εἶναι νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι συνέβη ἐνταῦθα σύγχυσις ῥιζῶν.

Ἐπὶ τέλους τὸ Λεχδζὲ παρατηρεῖ ὅτι δίκαιον νὰ θεωρηθῇ ὡς Ἰνδικὴ ἡ λ. پونتز (*ποὺντζ* τὸ πόντζι), παραφθορὰ τοῦ Περσικοῦ Πέντζ=πέντε, καθόσον τὸ μὲν κατασκεύασμα ἐφεύρεσις ἀγγλοϊνδική, τὸ δὲ ὄνομα ἀποδεικνύει ὅτι κανονικῶς δέον τὸ πόντζι νὰ σύγκειται ἐκ πέντε στοιχείων «τεῖου, ζαχάρεως, οἰνοπνεύματος, κανέλλας καὶ λεμονίου».

13.— Αἱ δεκατέσσαρες Ἀγγλικαὶ λέξεις ὧν αἱ πλείους ναυτικαὶ νεώτεραι, δὲν παρέχουσί τι ἰδιαίτερον. Σημειωτέον μόνον ὅτι ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ καθιερώθη ἡ παραφθορὰ τοῦ steam (ὁ ἀτμός) εἰς اسليم (*ἰσλίμ*) καὶ ὅτι τὸ Λεχδζὲ παραδέχεται τὴν τολμηρὰν ἐτυμολογίαν τοῦ tunnel ἐκ τοῦ *θόλος*.

14.— Ὀλίγαι εἰσὶ σχετικῶς αἱ εἰς τὴν Τουρκικὴν εἰσχωρήσασαι Σλαβικαὶ λέξεις καὶ ὀλιγώτεραι τῆς πραγματικότητος αἱ ἐν τῷ Λεχτζὲ σημειούμεναι.— Παραλείποντες τὰ προφανῶς Σλαβικά, *τσάρ*, *κράλ*, *κνέζ*, *βοηβόδ*, *μπάρ*, *χατμάρ*, *μπογιάρ*, *ζολότα*, *κοζόκι*, καὶ τὰ براوچه (*πράβτσα*=ἴσια) καὶ پوتره (*πότρα*= ἐξοπλισμὸς χωρικῶν), εὔχρηστα μόνον παρὰ τοῖς Βοσνίοις Ὀθωμανοῖς, ὡς καὶ τὰ بورانچه (*μπορανίτσα* μονόξυλον) بوجوق (*μπόζοκ* μπόζο τὰ Χριστούγενα) παρὰ τοῖς ἐν Ρουμυλίᾳ Βουλγάροις, δὲν θὰ ἐνδιατρίψομεν οὔτε εἰς τὰ *τσεριτκι* (εἶδ. πλοίου) *καλεάσκα* (εἶδ. ὀχήματος)[1] *ταλίκα* (telega ὅθεν τὸ

1 Devic. Dict. Étym. des mots français. etc. λ. mètel, tombac.

2 Τοιοῦτο καὶ τὸ رقم *πακάμι*=βαφὴ μὴ διαρκής, καὶ ὕφασμα μὴ ἔχον καλὴν βαφήν, ἐκ τοῦ Βρασιλιανοῦ ξύλου τοῦ Bahama.

1 «Τὴν λέξιν *καλιάσκα* (Γαλ. *caléche* οἱονεὶ *κυκλιὰς*

τῆς συνηθείας *τηλικάρι*, *τηλιγάρι*) *καλέβρα* (εἶδ. ὑποδήματος ὅπερ ἄλλοι θέλουσιν Ἑλληνικόν) καὶ *βελέντσα* (εἶδ. κάππας· συγγεν. κατ' ἄλλους τῷ πιλητή, πέλλα pilus, vellus Ἰτ. felza, filzata) *κράβατς* ὅθεν τό τε قربز=*κουρπὰτς* καὶ τὸ Γαλλ. cravache.— Περιεργότερα τὰ 1ον جوقه (τσόχα ὡς ἐκ τοῦ Ἑλ. çuh-no καὶ ῥ. tkû, ὑφαίνω, τύκω, τέκω, ἔτι πλησιέστερον συγγ. τοῖς Γερμ. zeug, zeugen, tuch. Ὅρ. ὅμως Δουκάγγιον ὅστις ἀναφέρει τὸ Ἰταλ. zocca =μαλλὸς καὶ διάφορα χωρία τοῦ Συροπούλου καὶ ἄλλων περὶ τσόχας). 2ον پلين (*πελίνος*=ἀψίνθιον Πρβ. ὅμ. καὶ Λατ. fel, bilis). 3ον قوقورز (*κόκορος*= ἀραβόσιτος. Σλ. cucurûza;—ἀγνώστου τόγε καθ' ἡμᾶς ἐτυμολογίας, τόσον εἰς τὸ Σλ. ὅσον καὶ εἰς τὸ Τουρκ. διότι τὴν κατὰ τὸ *Λεχδζὲ* ἐκ τοῦ قوقو δὲν ἠξεύρομεν ποῦ νὰ στηρίζωμεν, τῆς λ. قوقو ν τῇ προτεινομένῃ ἐννοίᾳ μὴ ἀναφερομένης ἐν οὐδενὶ τῶν Τουρκ. λεξικῶν. Ἡ Τουρκικὴ κατάληξις *ος* ἀποδεικνύει Ἑλλ. καταγωγὴν καὶ ὁ Δουκάγγιος ἔχει *κούκουρον Τεca*, Germanis *koker* seu *Ein kocher* καὶ ἐπιφέρει Βυζαντινῶν μαρτυρίας καθ' ἃς *κούκουρον*=βαλάντιον, ὥστε πιθανὸν ὁ ἀραβόσιτος νὰ ὠνομάσθη ὡς ἐκ τοῦ *σχήματος κούκουρος*=οἱονεὶ πουγγί). 4ον مچ (*μέτς*, ξίφος, ὅπερ εὕρηται ἀπαράλλακτον ἐν τοῖς Σλαβικοῖς καὶ Ἀγγλοσαξωνικοῖς ἰδιώμασι, Γερμ. Messer καίτοι ἄσχετον πρὸς τὸ *μάχαιρα*· Ὅρ. Pictet II 221). 5ον زوج (*ζηπούγι*· ὅπερ οἱ μὲν θέλουσι=τῷ Γαλλ. jupe ἐκ τοῦ Ἀρ. τζουππέ, οἱ δὲ ὡς ὁ Vullers, Ἀραβικὸν μέν, ἄσχετον δὲ πρὸς τὸ τζουππέ, ἕτεροι δὲ πάλιν Ἰνδοεύρωπαϊκόν[2]. Δύο ἕτεραι Σλαβικαὶ λέξεις ἐφελκύουσι τὴν προσοχήν μας :—τὸ باشبوغ ἀρχιστράτηγος, καὶ τὸ باتريك πατρογονικὸν κτῆμα.

Τὸ *Λεχδζὲ* θέλει τὸ πρῶτον σύνθετον ἐκ τοῦ باش (κεφαλὴ) καὶ τοῦ Σλ. بوغ (πόγ, κύριος, ὅθεν νῦν πόγα=ὁ Θεός). Ὑπάρχει δὲ καὶ Περσικὸν سار بوغ ἐντελῶς ἀντίστοιχον τοῦ باشبوغ. Ἐν τούτοις ἡ Τουρκοσλαβικὴ αὕτη ἐτυμολογία δὲν εὑρίσκει ἡμᾶς εὐπείστους. Ἴσως προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ θεωρηθῇ τὸ بوغ ὡς λέξις Τουρκικὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ῥ. ἐξ ἧς καὶ τὸ *πογτζά*, ὥστε νὰ ἐξηγηθῇ=κύριος δεματος, συστροφῆς, τμήματος στρατιωτικοῦ. Ὅσον δὲ διὰ τὸ *πάστενε* δι' οὗ ὁ ἐπὶ τῶν γαιῶν νόμος ἄρθρ. 129 ὀνομάζει τὰ κτήματα τῶν Βοϊνίκων, καλὸν νομίζομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ λέξις καθαρῶς Σλαβική, ἐκ τοῦ *παστὰ*=πατὴρ καὶ ὅτι ἑπομένως ἐκ τυπογραφικοῦ λάθους συμπεριελήφθη μετὰ τῶν ἐκ τοῦ Τουρκ. باش παραγώγων. Ἡ περαιτέρω συζήτησις περὶ τῶν ἴσως ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ὑπολανθανουσῶν Σλαβικῶν λέξεων ἤθελε φέρει προώρως εἰς τὸ μέσον τὴν περὶ Τουρκικῶν ῥιζῶν ἔρευναν. Ἐνταῦθα ὁ λόγος περὶ τῶν ὁμολογουμένων, ἐν ᾧ π. χ. προκειμένου περὶ τῆς قوچان (*κοτζάν*, κοτσάνι) ἐὰν ᾖναι Σλαβική, ὡς τινες θέλουσιν, ἢ Τουρκική, ὡς λέγει τὸ *Λεχδζέ*, ἡ ἔρευνα ἀνέρχεται εἰς εὐρύτερον κύκλον[1].

(Ἕπεται συνέχεια).

Αλ. Καραθεοδωρη.

ΡΑΦΑΗΛ καὶ ΙΟΥΛΙΑ.

Μέγιστον τῶν τεράτων ἡ ζηλοτυπία.
Καλδερών.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἡ θάλασσα· ἡ Βενετία ἐν τῷ βάθει. Ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ ὁ ΡΑΦΑΗΛ ἐν γονδόλῃ.

Ἀντώνιος.— Ἡ πληγή σου σὲ πονεῖ πολύ;

Ραφαήλ. — Ὄχι . . . . ὄχι, δὲν εἶνε τίποτε. . . . μικρὰ ἀμυχή· πίπτων μὲ ἐκτύπησε καὶ τελευταίαν φορὰν, ἀλλ' ἄνευ δυνάμεως. Καὶ ἐκεῖνος, τί ἔγεινε;

Ἀντώνιος.— Οἱ μάρτυρές του μεταφέρουσιν αὐτὸν ἐν γονδόλῃ· ἀγνοῶ ποῦ, ἴσως εἰς τὰ ἴδια.

Ραφαήλ.— Ἔλυπεῖτο ἀπαγόμενος;

Ἀντώνιος.— Οὐχί.

Ραφαήλ —· Ἴσως ἀπέθανεν;

Ἀντώνιος.—Ἢ ἐλιποθύμησε.

Ραφαήλ.—Ἐὰν ἀπέθανεν, ἡ ἐκδίκησις τοῦ πατρός του, θὰ ἦνε τρομερά.

Ἀντώνιος.—Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλεις νὰ ἐξέλθῃς τῆς Βενετίας πρὶν νὰ ἐξημερώσῃ, καὶ τῆς Ἰταλίας εὐθὺς ὡς δυνηθῇς.

Ραφαήλ.—Πρὶν νὰ ἐξημερώσῃ!. . . . μετὰ μίαν ὥραν ἔχομεν ἡμέραν.

Ἀντώνιος.—Ἄρα ὅ,τι θὰ ἐπιχειρήσῃς εἶνε μανία.

Ραφαήλ.— Μανία!. . . . Χάριν αὐτῆς ἐρόνευσα ἄνθρωπον. Χάριν αὐτῆς ἐξέθηκα εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τῶν συναδέλφων μου, συνεταίρων ἔργου μεγάλου. . . Χάριν αὐτῆς ἐγκαταλείπω μόνην τὴν δυστυχῆ γραῖαν μητέρα μου εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐχθρῶν καὶ χάνω ἴσως διὰ παντὸς τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν πατρίδα μου. Καὶ ἤθελες νὰ φύγω χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσω αὐτήν;. . .

»*κυκλεύουσα κυλίσκα*) λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ »*Συγγενείας* ἔμαθε καὶ ὁ Ὀβίδιος παρὰ τῶν τῷ »Πόντῳ τότε παροικούντων Σλαβώνων οὓς αὐτὸς »ᾤετο Σκύθας εἶναι :

Gens inculta nimis vehitur crepitante *Colossa* :
hoc verbo currum, Scythe, vocare soles.

2 Τὸ Πολωνικὸν *Zupan* (λέγει ὁ Pictet, αὐτ. 10). χλαμύς, ἢ ἐπενδύτης. . . . . πρὸ πάντων κοντός καὶ θερμός, ἦτο πιθανῶς ἐξιδιασμένον τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ ἐννοίᾳ ποιμενικοῦ (ζουπανικοῦ) φορέματος ὡς Περσιστὶ *κουρδὶ* λέγεται φόρεμα μάλλινον ἐκ τοῦ *κουρδ*=ποιμήν.

1 Ἐν ἐπιμέτρῳ σημειοῦμεν περὶ τῆς ازماولا (*ἰσμάουλα*=ὁ καρπὸς τὸ *σμέουρον*) ὅτι τὸ *Λεχδζέ*, τόγε καθ' ἡμᾶς, καλῶς ποιεῖ ὅταν λέγῃ ὅτι ἄδηλος ἡ ἐτυμολογία αὐτοῦ, διότι ἡ ἐκ τοῦ Σλαβ. *maline* (προσθήκῃ ποῦ σ καὶ μετατροπῇ τῶν φωνηέντων) ἀληθῶς λίαν ἀμφίβολος. Πρόσθες پوغامه *πογάμα*= ξύλον δι' οὗ ἀναβιβοκαταβιβάζεται τὸ τηλεβόλον κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐκ τοῦ Σλ. *pomaga*= βοήθεια, ὑποβοήθημα. Ἔτι δὲ καὶ پتكه=*πατέκε*, ἡ παρ' ἡμῖν συνήθης *πατέκα*=μονοπάτι, ἐκ τῆς Σλ. ῥ. *put*=ὁδός, Βουλγ. *puteka*, μονοπάτι.

Ἀντώνιος.—Ἐπειδὴ οὐδὲν ἀνωφελέστερον τῶν συμβουλῶν, αἵτινες θὰ μείνωσι μάταιαι, δὲν ἀντιλέγω· δὲν παύω ὅμως ὀνομάζων τὴν ἰδέαν σου μανίαν ἢ παρατολμίαν, ὅπερ εἶνε συνώνυμον.

Ῥαφαήλ.—Ἄρον τὰς κώπας.... ἐφθάσαμεν. (Πηδᾷ εἰς τὴν γῆν). Θὰ μὲ περιμένῃς ἐνταῦθα;

Ἀντώνιος.—Ναί!... Ἄ! ἄκουσον πρὸς στιγμήν· ὅταν ἴδῃς τὴν ἡμέραν ὑποφώσκουσαν, ἐνθυμήθητι ὅτι ἐὰν ὁ ἥλιος καταλάβῃ ἡμᾶς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, κινδυνεύει καὶ ἡ κεφαλή σου καὶ ἡ ἰδική μου. (Ἀπομακρύνεται). Μόνον τοιουτοτρόπως θὰ ἀπομακρύνωμεν αὐτὸν τῆς γυναικὸς ταύτης, ἥτις τὸν καθιστᾷ μανικόν. (Κατακλινόμενος ἐν τῷ βάθει τῆς γονδόλης). Ὁ ἔρως, ὁ ἔρως! Ἐὰν ἡ ζηλοτυπία δὲν ὑπῆρχε, θὰ ἦτο παράδεισος ἄνευ ὄφεως.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ὁ ΡΑΦΑΗΛ ἐπανέρχεται εἰς τὴν γονδόλην. Ἡ ἡμέρα ὑπεφώσκει.

Ἀντώνιος.—Αἱ πρῶται λάμψεις τῆς πρωΐας δὲν φαίνονται ἔτι ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος τῆς θαλάσσης, καὶ ἦλθες ἤδη! Ὑπῆρξας πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν σου.

Ῥαφαήλ.—Σὲ ἐνθυμήθην, φίλε μου.

Ἀντώνιος.—Δὲν ἀμφέβαλλον περὶ τούτου.

Ῥαφαήλ.—Τί θὰ κάμωμεν τώρα;

Ἀντώνιος.—Βάλε τὴν καλύπτραν σου, λάβε τὰς κώπας, καὶ ἄγωμεν πρὸς τὸν ὅρμον... Ἀλλὰ τί βλέπω; θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἔχεις πυρετόν.. καὶ μοι εἶπες ὅτι δὲν εἶνε τίποτε... ὅτι μόλις ἠσθάνεσο τὴν πληγήν.

Ῥαφαήλ.—Τώρα μὲ πονεῖ ὀλίγον.

Ἀντώνιος.—Ἄφες τὰς κώπας, κάθισον ἐν τῷ βάθει τῆς γονδόλης καὶ ἀναπαύθητι.

Ῥαφαήλ.—Ὄχι... Καλὰ εἶμαι ἐδῶ...

Ἀντώνιος.—Εἶσαι καλά!... Ἄ! καταλαμβάνω· ἐκεῖθεν δύνασαι νὰ βλέπῃς τὴν σκιάδα ἔνθα κατοικεῖ!

Ῥαφαήλ.—Τὴν ἀγαπῶ τόσον!

Ἀντώνιος.—Ἐκείνη δέ;

Ῥαφαήλ.—Ἐκείνη... μοὶ ὡρκίσθη ὅτι θὰ μὲ περιμείνῃ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου.

Ἀντώνιος.—Καὶ ἐὰν βραδύνῃς νὰ ἐπιστρέψῃς;

Ῥαφαήλ.—Θὰ μὲ περιμείνῃ μέχρι θανάτου. Μοὶ τὸ ὑπέσχετο.

Ἀντώνιος.—Καὶ θὰ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν της;

Ῥαφαήλ.—Δύναταί τις νὰ ψευσθῇ χύνων δάκρυα;

Ἀντώνιος.—Ψεύδεται πᾶς τις παντοιοτρόπως.

Ῥαφαήλ.—Δύναταί τις νὰ ὀμνύῃ τὴν μνήμην τοῦ πατρός του καὶ νὰ μὴ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του;

Ἀντώνιος.—Ἀλλοίμονον! ὀμνύει πᾶς τις ματαίως καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Ῥαφαήλ.—Σὺ εἰς οὐδὲν πιστεύεις.

Ἀντώνιος.—Ἀπ' ἐναντίας, εἰς πάντα πιστεύω.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Τὰ ἐσω οἰνοπωλείου. Ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ τινες νέοι μετημφιεσμένοι πίνουσι κύκλῳ τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπάρχει μάχαιρα. Εἰς ἑτέραν τράπεζαν, ἀνὴρ ἐπίσης μετημφιεσμένος πίνει μόνος.

Ἀντώνιος.—Εἴμεθα πάντες συνεννοημένοι; (Ῥίπτων ἀνήσυχον βλέμμα ἐπὶ τοῦ μεμονωμένου προσωπιδοφόρου).

Πρῶτος προσωπιδοφόρος.—Πάντες. Ὁ οἰνοπώλης δὲν ἐπέτρεψε νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ἄλλοι, ἐκτὸς τῶν προφερόντων τὰς συνθηματικὰς λέξεις, ἃς μόνοι οἱ συνάδελφοι γνωρίζουσι.

Δεύτερος προσωπιδοφόρος.—Καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς συνελεύσεως ἡμῶν;

Ἀντώνιος.—Θὰ ἐκλέξωμεν ἐξ ἡμῶν ἐκεῖνον, ὅστις θὰ φονεύσῃ ἐχθρόν τινα.

Τρίτος προσωπιδοφόρος.—Διὰ ποῖον λόγον πρέπει ν' ἀποθάνῃ ὁ ἐχθρὸς οὗτος;

Ἀντώνιος.—Πρέπει ν' ἀποθάνῃ... διότι ἠθέτησε τὸν λόγον του, ὃν ἔδωκεν ἐπισήμως, πρὶν νὰ μονομαχήσῃ, πρός τινα τῶν συναδέλφων ἡμῶν... διότι διέταξε νὰ καταδιώξωσι τὴν μητέρα τούτου, ἥτις ἤδη ἀπέθανεν ἴσως ἐν τῇ φυλακῇ, διότι θὰ νυμφευθῇ μετά τινος Ἰταλίδος, καὶ διότι εἶνε Γερμανός.

Τρίτος προσωπιδοφόρος.—Καὶ ἐκείνη.;

Ἀντώνιος.—Θὰ ζήσῃ... ἐπειδὴ ὁ μόνος ἔχων ἐπ' αὐτῆς ἐξουσίαν, δὲν εἶνε ἐδῶ. (Ὁ μετημφιεσμένος ἐγείρεται τῆς τραπέζης ἔνθα ἔπινε μόνος, λαμβάνει ἐκ τῆς ἑτέρας τὴν μάχαιραν καὶ ἀφαιρεῖ τὴν πρωσοπίδα του).

Ῥαφαήλ.—Θὰ ἀποθάνῃ.

Πάντες.—Ὁ Ῥαφαήλ!

Ῥαφαήλ.—Ἀπόψε εἶνε χορὸς ἐν τῷ μεγάρῳ Δόρια· οἱοσδήποτε ὅμιλος ἀνθρώπων δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ αὐτόσε, ἀρκεῖ εἰς ἐξ αὐτῶν νὰ θελήσῃ ν' ἀποκαλυφθῇ... Τίς ἐξ ὑμῶν θὰ ἀποκαλυφθῇ;...

Ἀντώνιος.—Ἀλλά...

Ῥαφαήλ.—Τίς ἐξ ὑμῶν θὰ ἀποκαλυφθῇ;

Ἀντώνιος.—Ἐγώ.

Ῥαφαήλ.—Δὲν θὰ δυσπιστήσωσιν εἰς σέ;

Ἀντώνιος.—Διόλου... Ἀλλὰ τί θὰ κάμωμεν εἰς τὸν μετὰ προσωπίδων τοῦτον χορόν;

Ῥαφαήλ.—Γνωρίζω ὅτι ἐκείνη θὰ ἦνε παροῦσα· γνωρίζω ἐπίσης τὴν ἐνδυμασίαν της.

Ἀντώνιος.—Ἐσκέφθης καλῶς περὶ τούτου;

Ῥαφαήλ.—Ὅτε σὺ ἀμφέβαλες περί τινος ὅρκου, ἐγὼ ὡρκίσθην... Ὡρκίσθην κατὰ μόνας... Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ χρόνος θὰ σοι εἴπῃ ἐὰν ἐξεπλήρωσα τὸν ὅρκον μου. Ἄγωμεν! Εἰς τὸ μέγαρον Δόρια!

Ἀντώνιος.—Εἰς τὸ μέγαρον Δόρια!

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ὁδὸς τῆς Ἐνετίας. Ὁ ΑΙΜΥΛΙΟΣ ἀναπαύεται ἐν γονδόλῃ, ἥτις ταλαντεύεται προσδεδεμένη εἰς τὴν προκυμαίαν. Ἡ ΙΟΥΛΙΑ πεπλοφόρος καὶ φέρουσα ἐπανωφόριον ἀμαυροῦ χρώματος.

Ἰουλία.—Αἰμύλιε....

Αἰμύλιος.—Κυρία....

Ἰουλία.—Γνωρίζεις ποῦ εἶνε ὁ Ῥαφαήλ;

Αἰμύλιος.—Ὁ Ῥαφαήλ;.... εἶνε ἐν Παρισίοις.

Ἰουλία.—Δὲν εἶνε ἐκεῖ· τῷ ἔγραψα καὶ δέν μοι ἀπήντησε.

Αἰμύλιος.—Λοιπόν....

Ἰουλία.—Γνωρίζεις ποῦ εὑρίσκεται.

Αἰμύλιος.—Καὶ πῶς θὰ τὸ γνωρίζω ἐγώ;

Ἰουλία.—Ἐπειδὴ εἶσαι μέλος τῶν φίλων τῆς Ἐνετίας.

Αἰμύλιος.—Ἐγώ;....

Ἰουλία.—Μὴ φοβεῖσαι νὰ σὲ προδώσω. Οἱ συνάδελφοι λαμβάνουσι διαφόρους εἰδήσεις διὰ μυστικῆς ἀλληλογραφίας· ἐὰν ἤθελες θὰ ἠδύνασο ν' ἀπευθύνῃς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν εἰς χεῖρας τοῦ Ῥαφαήλ... Μὴ λησμονεῖ ὅτι εἶναι λίαν σπουδαία δι' ἐκεῖνον. Κινδυνεύει ἴσως ἡ ζωή του. (Ἡ Ἰουλία ἀπέρχεται).

Αἰμύλιος.—(Μετὰ τινα στιγμὴν ἀναπαύσεως, στρέφων τὴν ἐπιστολὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν του). Οὐδεμία ἀμφιβολία, ἡ γυνὴ αὕτη μὲ γνωρίζει.... Ῥαφαήλ! Ῥαφαήλ!... ἀληθὲς ὅτι δὲν γνωρίζω τι ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ... ἀλλά... οἱ συνάδελφοι θὰ μοὶ γνωστοποιήσωσι τὸ πρᾶγμα.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Αἴθουσα ἐν τῷ μεγάρῳ Δόρια. Ἡ ΙΟΥΛΙΑ καὶ ἡ μήτηρ της καθήμεναι πλησίον ἀλλήλων ἐν τῷ μέσῳ κυριῶν —Ὁ ΡΑΦΑΗΛ, ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ οἱ σὺν ρεφοί των μετημφιεσμένοι καὶ προσωπιδοφόροι. Ζεύγη προπαρασκευαζόμενα εἰς χορόν. Ἐκ τῆς ὀρχήστρας ἀκούεται τὸ προανάκρουσμα βάλς.

Ῥαφαήλ.—(Πλησιάζει τῇ Ἰουλίᾳ). Ὡραία προσωπιδοφόρε.... Θέλεις νὰ χορεύσῃς μετ' ἐμοῦ;

Ἰουλία.—(Μετ' ἐκπλήξεως). Ἡ φωνὴ αὕτη ὁμοιάζει.... ἀλλ' ὄχι, εἶνε ἀδύνατον....

Ῥαφαήλ.—Τὸ προανάκρουσμα ἔληξε· τὸ βάλς ἄρχεται. Πῶς πρέπει νὰ ἑρμηνεύσω τὴν σιωπήν σου;

Ἰουλία.—Θεέ μου, ἐὰν εἶνε ἐκεῖνος; (Θέτει τὴν ἀνθοδέσμην καὶ τὸ ῥιπίδιόν της ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρός της.) Θὰ χορεύσω μίαν καὶ μόνην στροφήν. (Ἀπομακρύνονται χορεύοντες καὶ ἀναμιγνύονται μετὰ τοῦ πλήθους. Ἡ μήτηρ κύπτει πρὸς μίαν τῶν πλησίον αὐτῆς).

Ἡ μήτηρ τῆς Ἰουλίας.—Τί σημαίνει νεότης! Τόσον ἔκλαυσε καὶ ἐθρήνησε σήμερον πρὶν ἢ ἀποδεχθῇ τὸν προορισθέντα αὐτῇ σύζυγον, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ λύπης!.... Καὶ τώρα ἰδοὺ αὐτὴ χορεύουσα!... Ὦ! ἐὰν ἔδιδέ τις προσοχὴν εἰς τὰ δάκρυα τῶν κορασίων. (Ὁ Ῥαφαὴλ καὶ ἡ Ἰουλία διέρχονται χορεύοντες).

Ῥαφαήλ.—Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὑπανδρεύεσαι;

Ἰουλία.—Ἀληθές. (Ἀπομακρύνονται εἰς τὸ βάθος καὶ ἐξαφανίζονται ἐκ νέου).

Ἡ Μήτηρ.—Καὶ ἦτο διὰ μίαν στροφήν! Προκειμένου χοροῦ, πᾶσαι εἶνε αἱ αὐταί!... Ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν της δὲν εἶχον πλειοτέραν κρίσιν.... Τί λέγω; Δὲν εἶχον μάλιστα οὔτε τόσην. Ὦ! ἐὰν ἤκουον τὰς συμβουλὰς τῆς μητρός μου, ὡς αὕτη ἀκούει τὰς ἰδικάς μου! (Ὁ Ῥαφαὴλ καὶ ἡ Ἰουλία διέρχονται ἐκ νέου).

Ῥαφαήλ.—Λέγεις ὅτι εἶνε ἀδύνατον.

Ἰουλία.—Ἀδύνατον. (Ἀπομακρύνονται).

Ἡ Μήτηρ.—Ἀκόμη μίαν στροφήν... Θεέ μου εἶνε ὑπερβολικὴ εἰς πάντα... Εὐτυχῶς ὁ μνηστήρ της δὲν ἔφθασεν ἔτι... ἄλλως θὰ εἴχομεν σκηνάς!.. Ὅταν διέλθῃ καὶ πάλιν θὰ τὴν φωνάζω· τόσος χορὸς θὰ τὴν βλάψῃ· χορεύει διὰ νὰ διασκεδάσῃ ἐξ ἅπαντος τὴν θλῖψιν της... (Ὁ Ῥαφαὴλ καὶ ἡ Ἰουλία φαίνονται ἐκ νέου καὶ ἵστανται πρὸς στιγμήν).

Ῥαφαήλ.—Καὶ δὲν ἔχεις λόγον τινὰ ἀθωοῦντά σε;

Ἰουλία.—(Ἀφ' οὗ πρὸς στιγμὴν ἐδίστασε, δι' ὑποκώφου φωνῆς) Ὄχι...

Ῥαφαήλ.—Εἴθε ὁ θεὸς νὰ λυπηθῇ πλειότερον σέ, παρ' ὅ,τι σὺ ἐλυπήθης ἐμέ. (Ἀφίνει νὰ πέσῃ κατὰ γῆς λευκὸν ῥινόμακτρον).

Ἀντώνιος.—(Πρὸς τοὺς λοιποὺς νέους). Ἀφῆκε νὰ πέσῃ τὸ ῥινόμακτρον... περικυκλώσατε αὐτούς... (Οἱ προσωπιδοφόροι περικυκλοῦσι τοὺς δύο ἐραστάς, φωνοῦντες δὲ καὶ χορεύοντες ἀπομακρύνονται πρὸς τὸ βάθος).

Ἡ Μήτηρ.—Ὁποῖος θόρυβος... ὁποῖαι φωναί! Θὰ τὴν ζαλίσωσι... Οὐχί, μετὰ τὴν στροφὴν ταύτην δὲν θὰ χορεύσῃ πλέον... (Ἐγείρεται). Ποῦ διευθύνεται; Δὲν τὴν βλέπω πλέον... Καὶ πῶς νὰ τὴν ἴδω!... Οἱ μανιώδεις οὗτοι ἐσχημάτισαν πέριξ αὐτῆς κύκλον ἀδιαπέραστον... Τί κραυγὴ εἶνε αὕτη; Καὶ ἡ μουσικὴ δὲν θὰ παύσῃ πλέον; Νομίζει τις ὅτι ὁ χρόνος ἐπιταχύνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.... θὰ πάθῃ. Ἄ! τὴν βλέπω· δὲν τὸ εἶπον; ἐλιποθύμησε... δὲν δύναται πλέον νὰ κρατηθῇ. (Τὸ πλῆθος ἐπανέρχεται ἐκπέμπον κραυγὰς ἀναμεμιγμένας μετὰ τόσων καγχασμῶν, ὥστε ἡ μουσικὴ δὲν ἀκούεται. Ὁ Ῥαφαὴλ προσωπιδοφόρος πάντοτε, φέρει ἐπὶ τῶν βραχιόνων του τὴν Ἰουλίαν, ἥτις φαίνεται λιποθυμος). Ἐδώ, ἐδώ! θέσατέ την ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τούτου... (Ὁ Ῥαφαὴλ τοποθετεῖ αὐτὴν καθημένην... πρὶν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀμηχανεῖ πρὸς στιγμὴν· εἷς τῶν φίλων του σύρει αὐτόν). Θεέ μου! εἶνε ὠχρὰ ὡς πτῶμα! Ἰουλία, Ἰουλία! (Ψαύουσα τὸ μέτωπον καὶ τὰς χεῖρας). Τί εἶνε αὐτό; Αἷμα! Αἷμα! ὦ! τὴν ἐδολοφόνησαν!...

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Τὸ ὑπόγειον τοῦ οἰνοπωλείου. Ὁ ΡΑΦΑΗΛ, ἀκίνητος ἐν τῷ βάθει κάθηται πλησίον τραπέζης. Ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ὁ ΑΙΜΥΛΙΟΣ καὶ τινες ἄλλοι νέοι.

Αἰμύλιος.—Ἔχω μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν συνάδελφον Ῥαφαήλ· εἰς ποῖον ὀφείλω νὰ δώσω αὐτήν;

Ἀντώνιος.—Δός την εἰς τὸν ἴδιον.

Αἰμύλιος.—Εὑρίσκεται ἐν Βενετίᾳ;

Ἀντώνιος.—Ἰδοὺ αὐτός... Ῥαφαήλ! Ῥαφαήλ!

Ῥαφαήλ.—(Ὡς ἀνανήφων ἐκ βαθέως ληθάργου). Ποῖος μὲ φωνάζει;

Αἰμύλιος.—Ἔχω ἐπιστολήν, ἥτις σοι ἀνήκει· τὴν ἔλαβον παρά τινος πεπλοφόρου κυρίας, ἡ ὁποία μοὶ εἶπεν ὅτι εἶνε σπουδαιοτάτη διὰ σέ. Λάβε.

Ῥαφαήλ.—Τὸ γράψιμόν της! Ὦ! δὲν ἀπέθανε!... Πότε ἔλαβες τὴν ἐπιστολὴν ταύτην;

Αἰμύλιος.—Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα.

Ῥαφαήλ.—Κατὰ ποίαν ὥραν.

Αἰμύλιος.—Περὶ τὰς ἕνδεκα.

Ῥαφαήλ.—(Σχίζει ἐσπευσμένως τὸν φάκελλον καὶ ἀναγινώσκει·) «Ἡ μήτηρ σου, ἣν ἐνόμιζες νεκράν, ζῇ ἀκόμη· ἀλλ' εἶνε κεκλεισμένη ἐν σκοτεινῇ φυλακῇ...

Δύναται νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἂν ἐγὼ προσφέρω εἰς ἄλλον, οὐχὶ τὸν ἐρωτά μου, διότι οὗτος ἀνῆκε καὶ θὰ ἀνήκῃ πάντοτε εἰς σέ, ἀλλὰ τὴν χειρά μου. . . . Ὅταν λάβῃς τὴν ἐπιστολήν μου, θὰ ἦμαι μετ' ἄλλου ἡνωμένη· ἀλλὰ τὰ πάντα παρεσκεύασα πρὸς φυγήν, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐξετέλεσα τὴν ὑπόσχεσίν μου. Μεταβαίνω εἰς μοναστήριον. . . . Δὲν σὲ προειδοποίησα, διότι δὲν ἤθελον νὰ διστάσωμεν οὔτε σύ, οὔτε ἐγώ, ὅπως θυσιάσωμεν τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν, χάριν ἐκείνης ἥτις πάσχει ἕνεκα ἡμῶν. . . . Χαῖρε. . . . Ὡρκίσθην νὰ σὲ περιμείνω. Ἐπειδὴ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ σὲ περιμείνω εἰς τὸν οὐρανόν!. . . Χαῖρε, Ραφαήλ μου, χαῖρε!. . . **Ιουλια**»[1].

ΥΓΙΕΙΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

Περὶ ἐμβολιασμοῦ τῆς ἰλαρᾶς.

Πολλοὶ τῶν συναδέλφων ὡμίλησαν πρό τινος χρόνου πολλὰ καὶ σοφὰ περὶ εὐφλογίας, ἐνῷ οὐδεὶς περὶ ἰλαρᾶς ἥτις προσκτησαμένη τοσαύτην φιλίαν καὶ ἀγάπης μεθ' ἧς πόλεως ζῶμεν οὐδόλως ἐννοεῖ νὰ ἀπομακρυνθῇ ταύτης. Τὴν ἰλαρὰν πολὺν χρόνον συνέχεον ἢ μᾶλλον ἐθεώρουν ὡς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ νόσημα μετὰ τῆς εὐφλογίας, διαστελλομένην μόνον διὰ τὴν ἐν τῷ δέρματι ἐλάσσω ἀνάπτυξίν της. Πρῶτος ὁ Ρίγκης περιέγραψεν αὐτὴν κατὰ τὸ 910 μ. Χ. μετ' αὐτὸν ὅμως ὁ Ἀλβάκινος καὶ πλεῖστοι ἄλλοι μεταγενέστεροι συνεταύτιζον αὐτὴν μετὰ τῆς εὐφλογίας, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην κἂν διάκρισιν ἐποιοῦντο· ἡ δὲ σύγχυσις αὕτη ἐπεκράτησε πολλοὺς χρόνους κατόπιν. Μόνος ὁ Συννέσιος περὶ τὰ τέλη τῆς 17ᾶς ἑκατονταετηρίδος διέστειλε τὴν ἰλαρὰν ἀπὸ τῆς ὀστρακιᾶς καὶ εὐφλογίας ὀνομάσας τὴν μὲν ἰλαρὰν λεπτὸν καὶ ἧπιον λοιμόν, τὴν δὲ εὐφλογίαν φλεγμαίνουσαν λοιμικήν.

Ἂν καὶ ὑπάρχωσι παραδείγματα πολλαπλῆς προσβολῆς ἰλαρᾶς, ὅμως διὰ τὸ λίαν εὐάριθμον τῶν παραδειγμάτων τούτων παραδέχονται μίαν μόνην προσβολὴν καθ' ὅλον τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου. Παρατηρεῖται ἐν ὅλοις τοῖς κλίμασι σποραδικῶς καὶ ἐπιδημικῶς, συχνότερον δὲ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ· εἶνε νόσημα κολλητικόν, καὶ κατὰ συνέπειαν μόνον τῷ συγχρωτισμῷ μεταδιδόμενον· προσβάλλει ἀδιακρίτως πάσας τὰς ἡλικίας καὶ τὰ γένη, συχνότερον ὅμως νέους καὶ παιδία, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν πρώτην ὀδοντοφυίαν, ὅτε καὶ ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον συμπαρομαρτοῦσα τριχοειδὴς βρογχῖτις, πνευμονία, ἢ ἐκλαμψία τῶν παίδων ἐπιφέρουσιν ἔστιν ὅτε τὸν θάνατον.

Ὁπωσδήποτε ἀναβάλλοντες ἐς ἄλλοτε τὰ περὶ τῆς φύσεως τοῦ νοσήματος, κατάλληλον κρίνομεν τῇ περιστάσει, καθ' ὅσον τὸ νόσημα κατέστη ἐνδημικὸν καὶ ὁσημέραι ἐπιτεινόμενον, πολλῶν δὲ βρεφῶν τὸ νῆμα τῆς ζωῆς προώρως κόπτεται ἕνεκεν τῶν συμπαρομαρτουσῶν ἐπιπλοκῶν[1], νὰ σημειώσωμεν προφυλακτικόν τι μέσον κατὰ τῆς ἰλαρᾶς.

Ἐπειδή, ὡς ἄνω εἴρηται, τὸ νόσημα εἶνε ἐξανθηματικόν, καὶ ἐν πολλοῖς ὅμοιον τῇ εὐφλογίᾳ, ἕπεται, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν τὸ αὐτὸ προφυλακτικὸν μέσον καὶ κατὰ τῆς ἰλαρᾶς δηλ. τὸν ἐμβολιασμόν, ἐξ οὗ ἀείποτε ἔσχον τὸ εὐτύχημα ἐν τῇ πράξει μου νὰ παρατηρήσω εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Πῶς δὲ τελεῖται ὁ ἐνοφθαλμισμὸς ἄνευ ὕλης, διότι τὰ φυσαλίδια τῆς ἰλαρᾶς εἰσὶ τοσοῦτον σμικρὰ καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ὕλη τοσοῦτον ἀνεπαίσθητος, ὥστε ἀδυνατοῦμεν περισυλλέγοντες αὐτὴν νὰ τὴν μεταφυτεύσωμεν; Ὁ τρόπος δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἐμβολιασμὸς εἶναι ἡ προσέγγισις τῶν ὑγειῶν ἀτόμων παρὰ τῇ κλίνῃ τοῦ κάμνοντος ὑπὸ ἰλαρᾶς ἀτόμου, καὶ ὁ ὅσον οἷόν τε συχνότερος συγχρωτισμὸς αὐτῶν, ἀπεδείχθη δέ, ὅτι διὰ τοῦ συγχρωτισμοῦ βεβαιότατα ἐπιτυγχάνεται ἡ πρόκλησις τοῦ νοσήματος, ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν τινων ὀργανισμῶν ἀνεπιδέκτων, οὕτως εἰπεῖν, προσβολῆς, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν παντὶ ἄλλῳ κολλητικῷ καὶ μυασματικῷ νοσήματι, καὶ ὅτι προκαλουμένου τοῦ νοσήματος παρέρχεται πολὺ ἠπίως ὁτὲ μὲν ἐντὸς πέντε ἢ ἓξ ἡμερῶν, ὁτὲ δὲ πλειόνων, ἔστιν ὅτε παρέρχεται καὶ ἄνευ ἐξανθήματος, ὁπότε καλεῖται ἰλαρὰ ἄνευ ἐξανθήματος, μετὰ μικροῦ μόνον πυρετοῦ καὶ μετ' ἐλαχίστων καταρροϊκῶν φαινομένων, ἅτινα συμπαρέρχονται ὡσαύτως ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν. Οὐδέποτε δὲ εἶδον νὰ ἐπέλθωσι δυσάρεστοι ἐπιπλοκαὶ προκαλουμένου τοῦ νοσήματος, ἐν ᾧ τοὐναντίον, αἱ ἐπιπλοκαὶ εἰσὶν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, καὶ ὧν ἕνεκεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ θάνατος, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ βόρεια κλίματα, ὅπου, ὡς εἴρηται, συνήθης ἐπιπλοκὴ εἶναι ἡ ὑμενογόνος λαρυγγῖτις.

Ἂν καὶ ἠδυνάμην νὰ ἀναφέρω πλεῖστα ὅσα παραδείγματα δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἐναργέστατα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μέσον συντελεστικώτατον εἰς τὴν καλὴν ἔκβασιν τοῦ νοσήματος, ὅμως χάριν βραχυλογίας ἀρκοῦμαι εἰς τὰ ἑξῆς δύο περιστατικά.

Τὴν 10ην Μαρτίου προσκληθεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Σ. Ἀνδρέα εὗρον ἐν αὐτῇ θυγάτριον ὀκταετὲς ἑνὸς Ἀρμενίου συγκατοικοῦντος μετὰ τοῦ ἀνωτέρω κυρίου πάσχον ὑπὸ ἰλαρᾶς, συνεβούλευσα λοιπὸν τὴν οἰκοδέσποιναν τῆς οἰκίας νὰ φροντίσῃ νὰ μὴν ἀπομακρύνῃ τὰ τέκνα της ἐκ τοῦ πάσχοντος θυγατρίου, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ φροντίζῃ νὰ τὰ πλησιάζῃ εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος, καὶ νὰ τὰ ἀρίνῃ νὰ συγχρῶνται τῷ πάσχοντι ὅσον οἷόν τε περισσότερον, ὅπερ καὶ ἐγένετο· καὶ τὰ μὲν τέκνα τοῦ ἰδιοκτήτου τρία τῶν ἀριθμὸν προσβληθέντα ἰάθησαν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, τὸ δὲ θυγάτριον τοῦ ἀρμενίου κινδυνεύει εἰσέτι νὰ ἀποθάνῃ ἕνεκεν ἀτελεκτασίας τῶν βρόγχων κατὰ συνέπειαν τριχοειδοῦς βρογχίτιδος.

---

1 Τὸ ἀνωτέρω δραμάτιον μετεφράσθη ἐκ τῆς Γαλλικῆς ὑπὸ τῆς εὐπαιδεύτου δεσποινίδος ΕΛΕΝΗΣ Γ. ΜΟΣΤΡΑΤΟΥ.

1 Ἐν ταῖς παριστρίοις πόλεσιν, καθ' ἃς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐξήσκησα τὸ ἐπάγγελμά μου, καὶ ὅπου τὸ κλῖμα λίαν ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν τυγχάνει, συνήθης ἐπιπλοκὴ τῆς ἰλαρᾶς εἶναι ἡ ὑμενογόνος λαρυγγῖτις ἐνταῦθα δὲ ἡ τριχοειδὴς βρογχῖτις καὶ ἡ πνευμονία.

Τὴν 2αν Ἀπριλίου ὡσαύτως προσκληθεὶς παρὰ τοῦ ὑποδηματοποιοῦ Ἀντωνίου Κωστῆ ἔχοντος τέσσαρα τέκνα, ἐξ ὧν τὸ τελευταῖον διετὲς ἔπαθεν ὑπὸ ἰλαρᾶς πρὸ τριῶν ἡμερῶν, συνεβούλευσα τὸν ῥηθέντα κύριον νὰ πλησιάσῃ τὰ λοιπὰ παρὰ τῇ κλίνῃ τοῦ κάμνοντος, καὶ νὰ παύσῃ ἀπαγορεύων αὐτοῖς τὸν συγχρωτισμὸν ὡς ἔπραττεν ἕως τότε· τούτου γενομένου, τὰ μὲν λοιπὰ παθόντα ἰάθησαν ἐν βραχεῖ, τὸ δὲ πρῶτον παθὸν ἀπέθανεν ὑπὸ ἐκλαμψίας τῶν παίδων.

Ταῦτα καὶ ἄλλα παραδείγματα ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα ἐξήσκησα τὸ ἐπάγγελμά μου μὲ ἔπεισαν ἀδιστάκτως, ὅτι, προκαλουμένου τοῦ νοσήματος, οὐδεμία ἐπιπλοκὴ ἐπιγίγνεται, ἐνῷ τοὐναντίον αἱ ἐκβάσεις τῶν ἐπιπλοκῶν εἰσὶν ἀείποτε ὀλέθριοι. Τί συμβαίνει δὲ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ, ὥστε ὅταν προκαλῆται τὸ νόσημα νὰ παρέρχηται μὲ τοσαύτην οὕτως εἰπεῖν χρηστοήθειαν, καὶ τί συμβαίνει ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπέρχεται ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ καταστρεπτικὸν καὶ ἐπικίνδυνον, τοῦτο οὐ τῆς παρούσης πραγματείας ἀντικείμενον. Τὸ μόνον, ὅπερ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω καὶ νὰ συμβουλεύσω τοὺς ἔχοντας τέκνα ἀπρόσβλητα εἶνε νὰ μὴν παραμελῶσι ποσῶς τοῦ συγχρωτίζειν αὐτὰ τοῖς πάσχουσιν ὑπὸ ἰλαρᾶς, ὄντες μᾶλλον ἢ βέβαιοι, ὅτι προσβαλλόμενα δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἰῶνται ἐν βραχεῖ καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐπιπλοκῆς.

Ἐν Φαναρίῳ τὴν 10 Μαΐου 1883.

Χρ. Νικολαΐδης *ἰατρός.*

Πάλη εὐφυΐας καὶ ὀρθῆς κρίσεως.

I

Τὸ ἑπόμενον ἱστορικὸν ἀνέκδοτον, ὅπερ ἐκλέγομεν ἐν πολλοῖς ἀναλόγοις γεγονόσι, μαρτυρεῖ ἀρκούντως περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῆς ὀρθῆς κρίσεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν εὐφυΐαν.

Ὁ διάσημος γάλλος συγγραφεὺς Μοντέσκιος περιοδεύων ἐν Ἰταλίᾳ συνέτυχε τῷ λόρδῳ Σέστερφηλδ, ἄγγλῳ, διακεκριμένῳ πολιτικῷ καὶ συγγραφεῖ, μεθ' οὗ καὶ προηγουμένως εἶχε συνδέσει σχέσεις τοιαύτας, οἵας συνήθως συνάπτουσιν οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνδρες, ἅμα ὡς γνῶσιν ἀλλήλους· ἀπεφάσισαν δὲ νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὁμοῦ τὴν ὁδοιπορίαν αὐτῶν.

Ἐν τῇ ἀμάξῃ ὁ λόγος ἔτυχε περὶ τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Γάλλων, φυσικῷ δὲ τῷ λόγῳ ὁ μὲν Μοντέσκιος διετείνετο ὅτι τὸ ἔθνος αὐτοῦ ἐστιν ἀνώτερον, ὡς ὑπερέχον κατὰ τὴν εὐφυΐαν, ὁ δὲ λόρδος ὡμολόγει μὲν τὴν ὑπέροχον εὐφυΐαν τῶν Γάλλων, ἀλλ' ἀπέδιδε τοῖς Ἄγγλοις τὴν ὑπεροχὴν τῆς ὀρθῆς κρίσεως. Τότε δ' ἐπηκολούθησε ζωηρὰ συζήτησις καὶ λογομαχία περὶ τοῦ ποῖον τῶν δύο τούτων προσόντων ὑπερέχει τοῦ ἑτέρου.

Ὁ λόρδος Σέστερφηλδ ὑπεστήριζε τὴν γνώμην αὐτοῦ μετὰ ψυχροτάτης ἀπαθείας, ἥτις παρώξυνε τὴν φυσικὴν ζωηρότητα τοῦ ἀντιπάλου του. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα ἦτο εὐρύτατον καὶ οἱ συζητηταὶ ἱκανώτατοι εἰς τὸ ὑπερασπίζειν τὸ θέμα αὐτῶν, ἡ συζήτησις ἔλαβε πολλάκις τρικυμιώδη ὄψιν, ἀλλ' οὐδέτερος τούτων κατεπείθετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου.

Ἀφίκοντο εἰς Ἐνετίαν, ὅπου ὁ Μοντέσκιος εὑρίσκετο καθ' ἑκάστην εἰς ἀέννατον κίνησιν φλεγόμενος ὑπὸ τῆς περιεργείας τοῦ ἰδεῖν καὶ μελετῆσαι πάντα τὰ ἄξια προσοχῆς. Ἅμα τῇ πρωΐᾳ ἐπεσκέπτετο τὰς βιβλιοθήκας, τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, τὰ δημόσια κτίρια, τὰ ἀναγνωστήρια καὶ αὐτὰ τὰ καφενεῖα, συνωμίλει μετὰ πολλῶν, ἐζήτει πληροφορίας περὶ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς κοινωνίας, ἐπανερχόμενος δ' οἴκαδε, ἔγραφεν ὅσα κατὰ τὴν ἡμέραν εἶδε καὶ ἤκουσε μετὰ τῶν ἐντυπώσεων αὐτοῦ, τὸ δὲ χειρόγραφον ἀνεγίνωσκε καθ' ἑκάστην τῷ ἄγγλῳ συνοδοιπόρῳ.

II

Ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὁ Μοντέσκιος εἰργάζετο συγγράφων τὸ πόνημα τῶν ὁδοιπορικῶν αὐτοῦ ἀναμνήσεων, ἤγγιζε δὲ τοῦτο περὶ τὸ τέρμα, ὅτε ἀνὴρ ἄγνωστος προσελθὼν ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ αὐτῷ ἰδιαιτέρως. Ὁ ἄγνωστος εἰσαχθεὶς εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Μοντεσκίου, ἤρξατο λέγων ὅτι εὐεργετηθεὶς ἄλλοτε ὑπὸ Γάλλων διέτρεφε πρὸς τὸ Γαλλικὸν ἔθνος ἔνθερμον εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν, τούτων δὲ τῶν αἰσθημάτων ἐμφορούμενος καθῆκον αὐτοῦ ἔκρινε νὰ προσέλθῃ καὶ παροτρύνῃ αὐτὸν ἵνα προσέχῃ, καθότι τὸ τρομερὸν *Συμβούλιον τῶν Δέκα,* μετ' ἀνησυχίας βλέπον τὴν ἐν Ἐνετίᾳ μεγάλην δραστηριότητα καὶ ζωηρὰν κίνησιν τοῦ Μοντεσκίου ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ ἀστυνόμους εἰς τὸν οἶκόν του, ἵνα κατάσχωσι τὰ ἔγγραφα αὐτοῦ, ἂν δὲ τυχὸν εὕρισκον καὶ ἐλάχιστόν τι περὶ τῆς κυβερνήσεως, ἔμελλε πάντως νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον.

Ὁ μέλλων συγγραφεὺς τοῦ *Πνεύματος τῶν Νόμων* πτοηθεὶς ἐκ τῆς εἰδήσεως ταύτης ἀπένειμε δαψιλεῖς εὐχαριστίας τῷ ἀγνώστῳ, ἀνεκήμειψεν αὐτὸν γενναίως, πάραυτα δέ, ἅμα τῇ ἀπελεύσει τούτου, ἔσπευσε νὰ ῥίψῃ τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἔδραμεν ἀμέσως εἰς τὸν θάλαμον τοῦ λόρδου Σέστερφηλδ, πρὸς ὃν ἀνήγγειλε τὸ συμβεβηκός.

Ὁ λόρδος, μηδαμῶς συγκινηθείς, ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι προσηνέχθη κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην μετὰ πολλῆς εὐφυΐας, ὅτι ὅμως ἂν εἶχε ὀλίγον ὀρθοτέραν τὴν κρίσιν, ἤθελε κρίνει τὰ ἑξῆς: α') ὅτι ὅλως παράδοξον θὰ ἦτο, ἄνθρωπος πάντῃ ἄγνωστος, νὰ δείξῃ τοσαύτην μέριμναν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ νὰ προσέλθῃ ἵνα ἀναγγείλῃ αὐτῷ εἴδησιν ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ ν' ἀπολεσθῇ αὐτὸς οὗτος, ἂν ἡ προδοσία καθίστατο γνωστή· β') ὅτι, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ τῷ ἡμερολογίῳ αὐτοῦ ἔγραψεν (ὁ Μοντέσκιος) ὅτι αἱ συνεδριάσεις τοῦ *Συμβουλίου τῶν Δέκα* ἦσαν μυστικαὶ καὶ αἱ ἀποφάσεις ἀπόρρητοι, οὐδαμῶς ἦτο πιθανὸν ὅτι ἄνθρωπος κατωτέρας τάξεως, οἷος ἦν ὁ ἄγνωστος, ἠδύνατο νὰ ἐξιχνιάσῃ ταύτας· καὶ γ') ὅτι αἱ σκέψεις αὗται συνδυαζόμεναι ἔδει νὰ φωτίσωσιν αὐτὸν ἵνα κρίνῃ ὅτι ἡ εἴδησις τοῦ ἀγνώστου ἦτο τέχνασμα ἐξυφανθὲν παρ' αὐτοῦ τοῦ λόρδου Σέστερφηλδ, καί, κατὰ συνέπειαν, ὅτι δὲν ὤφειλε νὰ καύσῃ τὸ χειρόγραφόν του, τοῦθ' ὅπερ οὐδεὶς Ἄγγλος θὰ ἔπραττε.

Ἕκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν ἔκπληξιν τοῦ Μοντεσκίου καὶ τὴν λύπην αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χειρογράφου, ἣν συμμερίζονται καὶ πάντες οἱ θαυμασταὶ τῶν ἔργων τοῦ σοφοῦ ἐκείνου ἀνδρός.

Ζ.

Ἡ ἱστορία ἐνώπιον τῆς ἀληθείας.

Ὁ Φοντενέλλος ἔλεγεν ὅτι ὁ ἱστορία εἶνε μῦθος κοινῶς καὶ κατὰ συνήθειαν παραδεδεγμένος, ὁ δὲ πυρρωνισμὸς οὗτος ἀποδείκνυται πολλάκις ὀρθός. Καὶ ἀληθῶς, πῶς εἶνε δυνατὸν ν' ἀνακαλύψωμεν τὴν ἀλήθειαν ἀπωτάτων ἐν χρόνῳ γεγονότων, ἐνῷ πολλάκις ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐξιχνιάσωμεν ταύτην ἐν συμβεβηκόσι ἐνώπιον ἡμῶν διαδραματισθεῖσιν;

Τὸ ἑπόμενον παράδειγμα τοῦ ἄγγλου Ἱστορικοῦ Raleigh δύναται νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς σκεπτικοὺς περὶ τῆς ἱστορικῆς ἐν γένει ἀληθείας.

Ὁ ἐν λόγῳ ἱστορικὸς κατηγορηθεὶς ἐπὶ συνωμοσίᾳ κατὰ τοῦ βασιλέως Ἰακώβου τοῦ Α'. καθείρχθη ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου, ἔνθα εἰργάζετο συγγράφων τὸν δεύτερον τόμον τῆς «Ἱστορίας τοῦ κόσμου.» Ἡμέραν τινὰ ἱστάμενος παρά τι παράθυρον τοῦ κοιτῶνός του ἐσκέπτετο περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἱστορικοῦ καὶ περὶ τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν ἀλήθειαν σεβασμοῦ, ὅτε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐφείλκυσεν αἰφνηδίως μέγας θόρυβος καὶ φωναὶ ἀκουσθεῖσαι ἐν τῇ αὐλῇ καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Εἶδεν ἀμέσως τὴν ἑξῆς σκηνήν· ὅτι, ἄνθρωπός τις ἔτυψεν ἕτερον, ὅτι ὁ τυφθεὶς ἦν ἀξιωματικός, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τῆς στολῆς του, ὅτι οὗτος, σπασάμενος τὸ ξίφος διεπέρασε τὸ σῶμα τοῦ τύψαντος, ἀλλ' ὅτι ὁ τελευταῖος ἔπεσε μὲν νεκρός, ἀλλ' ἀφοῦ ἀνέτρεψε τὸν ἀντίπαλόν του δι' ἰσχυροῦ κτυπήματος ῥάβδου.

Δύο στρατιῶται συνέλαβον ἀμέσως τὸν φονέα ἀξιωματικὸν κείμενον ἐκτάδην καὶ σχεδὸν ἀναίσθητον καὶ ἀπήγαγον αὐτόν, ἐνῷ ταὐτοχρόνως τὸ σῶμα τοῦ ξίφει φονευθέντος ἀνδρὸς ἀπήχθη ὑπό τινων ἀνθρώπων μετὰ πολλοῦ κόπου δυνηθέντων νὰ διασχίσωσι τὸ συρρεῦσαν πλῆθος.

Τῇ ἐπαύριον, τὸν Ἄγγλον ἱστορικὸν ἐπεσκέψατο ἐν τῇ εἱρκτῇ εἷς τῶν φίλων αὐτοῦ, γνωστὸς ἐπὶ φιλαληθείᾳ καὶ εἰλικρινείᾳ, πρὸς ὃν καὶ ἀφηγήσατο τὸ συμβεβηκὸς τῆς προτεραίας.

Ὑπὸ μεγίστης κατελήφθη ὁ Raleigh ἐκπλήξεως ὅτε ἤκουσε παρὰ τοῦ φίλου του ὅτι ἡ ἀφήγησις αὐτοῦ ἦν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἀνυπόστατος· ὅτι ὁ νομισθεὶς ἀξιωματικὸς ἦτο ὑπηρέτης πρεσβευτοῦ τινος· ὅτι πρῶτος ὁ ὑπηρέτης οὗτος ἐπετέθη τύψας· ὅτι δὲν ἀνεσπάσατο τὸ ξίφος, ἀλλ' ὅτι ὁ ἕτερος ἐπιλαβόμενος τοῦ ξίφους τοῦ ὑπηρέτου ἀνείλκυσεν αὐτὸ καὶ διεπέρασε τοῦτον, καὶ ὅτι πάρκυια εἷς τῶν θεατῶν ἀνέτρεψε διὰ ῥάβδου τὸν φονέα, ξένοι δέ τινες προσελθόντες ἀπήγαγον τὸ σῶμα τοῦ φονευθέντος.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἴπω, ἀπήντησεν ὁ Ῥάλε, ὅτι ἠπατήθην ἴσως περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ φονέως, ἀλλ' ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι εἰσὶν ἀκριβέσταται, διότι εἶδον ἰδίοις ὄμμασι πάντα τὰ διατρέξαντα, ἅτινα συνέβησαν ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου, εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀπέναντι ἡμῶν, ἐκεῖ ὅπου βλέπεις λίθον τινὰ ὑψηλὸν ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου.

— Φίλτατέ μοι Ῥάλε, ἀπήντησεν ὁ φίλος αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ λίθου ἐκείνου ἐκαθήμην ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῆς σκηνῆς, παρεμβὰς δὲ ἀπέσπασα τὸ ξίφος ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ φονέως, ὅτε ἔλαβον καὶ τὴν ἀμυχὴν ταύτην εἰς τὴν παρειάν· ἐπὶ λόγῳ δὲ τιμῆς σὲ βεβαιῶ ὅτι ἐπλανήθης καθ' ὅλα.

Ὅτε, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ φίλου αὐτοῦ, ὁ Ῥάλε ἔμεινε μόνος, ἔλαβε τὸ χειρόγραφον τοῦ δευτέρου τόμου τῆς ἱστορίας του, ὃς ἦν ἐντελῶς συμπεπληρωμένος, καὶ σκεψάμενος ἐπὶ τῶν πρὸ μικροῦ λεχθέντων, εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Πόσα ψεύδη ἄρά γε περιέχονται ἐν τῷ πονήματι τούτῳ! Ἀφοῦ ἀδυνατῶ νὰ βεβαιωθῶ περὶ γεγονότος συμβάντος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, πῶς δύναμαι νὰ ἐγγυηθῶ περὶ ἱστορικῶν γεγονότων χρονολογουμένων ἀπὸ χιλιετηρίδων πρὸ τῆς γεννήσεώς μου, ἢ καὶ περὶ αὐτῶν ἐκείνων, ἅτινα μετὰ τὴν γέννησίν μου συνέβησαν; Ὦ ἀλήθεια, ἀλήθεια! ἰδοὺ ἡ θυσία, ἣν ὀφείλω εἰς τὸν βωμόν σου.

Καὶ ταῦτα εἰπών, ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ, ἐργασίαν πολυετῆ, καὶ εἶδεν αὐτὸ ἀταράχως καιόμενον μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου φύλλου.

Ἂν πάντες οἱ ἱστορικοί, οἱ χρονογράφοι, οἱ νεολόγοι, ἦσαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ εὐσυνείδητοι, ὁπόσαι σωρεῖαι ἀνωφελῶν τόμων θὰ παρεδίδοντο εἰς τὸ πῦρ!

Μ.

Τελειοποίησις τοῦ σκαφάνδρου.

Πρό τινος χρόνου, ἕνεκα συρράξεως, ἐβυθίσθη, ὡς γνωστόν, εἰς τὸν Βόσπορον τὸ γαλλικὸν ἀτμοκίνητον *Πεοβηγκία*. Οἱ περὶ τὴν ἀνέλκυσιν τοῦ πλοίου τούτου ἀσχολούμενοι ἐτελειοποίησαν τὸ σκάφανδρον, κατὰ τὸν ἑξῆς ἐξαίρετον τρόπον.

Ἀντ! μιᾶς τῶν ὑάλων τοῦ κράνους ἀντικατέστησαν χαλκίνην πλάκα, ἐν ᾗ γομφοῦνται τηλέφωνον. Ὁ ἐν τῷ σκαφάνδρῳ δύτης, ὀλίγον ὑψῶν τὴν κεφαλήν, λαμβάνει τὰς ἄνωθεν ὁδηγίας καὶ λέγει ὅ τι θέλει.

Πᾶς τις νοεῖ ὅτι διὰ ταύτης τῆς καινοτομίας, θ' ἀποφύγωσι τὴν πολλὴν τοῦ χρόνου ἀπώλειαν. Ὁσάκις πρότερον οἱ δύται κατήρχοντο εἰς βεβυθισμένον πλοῖον, ἠναγκάζοντο ν' ἀναβαίνωσι πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ὅπερ λίαν δυσχερές, ἵνα παρέχωσι λόγον τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, ὤφειλον δὲ νὰ λαμβάνωσι μακρὰς καὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίας, πεποιθότες ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν μνήμην καὶ νοημοσύνην. Σήμερον ὅμως εἷς μηχανικὸς ἢ αὐτὸς ὁ πλοίαρχος δύναται νὰ διευθύνῃ τὰς ἐρεύνας τοῦ δύτου, διαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης.

Τούτοις προσθετέον ὅτι ἄλλοτε μὲν ὁ δύτης, κινδυνεύων ἢ πάσχων τι, εἶχε πρὸς δήλωσιν τούτου κώδωνα μόνον, μὴ ἀρκοῦντα πρὸς ἔκφρασιν τῶν ἐντυπώσεων καὶ ἀναγκῶν αὐτοῦ. Σήμερον ὅμως διὰ τοῦ τηλεφώνου, ἐκλείπει μὲν πᾶσα παρανόησις, δηλοῦται δὲ πᾶς κίνδυνος καὶ εὐχερῶς νοεῖται πᾶσα εἰς βοήθειαν πρόσκλησις. Νῦν ὁ ἐν τῷ σκαφάνδρῳ δύτης οὐ μόνον βλέπει βαδίζει καὶ ἀναπνέει ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ ὁμιλεῖ καὶ ἀκούει.

ΤΑ ΝΕΩΤΕΡΑ

ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

— Ἐν τῇ ἐν Βρέμῃ 15η γενικῇ συνελεύσει τῶν γερμανῶν διδασκάλων συζητηθήσονται τὰ ἑξῆς. 1. Διδασκαλία ὑγιεινῆς ἐν τοῖς σχολείοις τοῦ λαοῦ. 2. Περὶ ὑπερφορτίσεως. 3. Διὰ τί τὰ σχολεῖα τοῦ λαοῦ πολλάκις τοῦ σκοποῦ ἀποτυγχάνουσι; 4. Σχολὴ καὶ βίος ἐν ταῖς ἀμοιβαίαις αὐτῶν ἀπαιτήσεσι. 5. Γερμανικὴ παράδοσις καὶ ἱστορία ἐν ταῖς γερμανικαῖς σχολαῖς. 6. Ἡ λυρικὴ ποίησις ἐν τῇ σχολῇ. 7. Περὶ τῆς ἀξίας ἀκριβεστέρας γνώσεως τοῦ ἑνάστρου οὐρανοῦ ἐν τῇ μαθηματικῇ γεωγραφίᾳ.

Οἱ δὲ ἡμέτεροι διδάσκαλοι πότε συνεδριάσουσι πρὸς σύσκεψιν καὶ συζήτησιν ὁμοίων θεμάτων;

— Ἡ ἐν Στεττίνῳ διεθνὴς ἀγορὰ ἵππων ἄρχεται τῇ 26 Μαΐου, θὰ διαρκέσῃ δὲ τρεῖς ἡμέρας καὶ θὰ περατωθῇ μετὰ μεγάλου λαχείου ἵππων καὶ ἁρμάτων, τῇ 28 τοῦ αὐτοῦ. Θὰ κληρωθῶσι δὲ δέκα τέλεια ἅρματα, ἐν οἷς ἓν τέθριππον, μεθ' ἑκατὸν ἵππων ἁμάξης καὶ ἱππασίας.

— Περίεργος ἑταιρεία συνέστη ἐν Μονάχῳ, ὑπὸ πέντε δημοσιογράφων, φέρουσα τὸ ὄνομα *Μονάχειος τύπος*. Ἐν τῷ κανονισμῷ ἀναγινώσκεται ὅτι μέλος τῆς ἑταιρείας γίνεται πᾶς δημοσιογράφος, ἔχων τὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ *ὁλόκληρον παταλόιον!* Κωμικώτατον! Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ γελοίου εἰς τὸ σπουδαῖον ἓν μόνον βῆμα.

— Τῇ 2 τοῦ αὐτοῦ ἐν Δυσσελδόρφῃ συνεδρίασεν ἡ δεκάτη ἐτησία συνέλευσις τῆς περὶ τῶν ἀνωτέρων παρθεναγωγείων ἑταιρείας τῶν παραρρηνίων ἐπαρχιῶν.

— Συνέδριον γερμανῶν πιλοποιῶν γενήσεται ἐν Φραγκφόρτῃ τῇ 4 καὶ 5 Ἰουνίου.

— Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐτησίᾳ συνεδριάσει τῆς σουηδικῆς γεωγραφικῆς ἑταιρείας ὁ καθηγητὴς κόμης Νόρδωνσκεὸλδ ἀνεκοίνωσεν ὅτι τῇ 20 Μαΐου ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς Γροιλανδίαν ἐπὶ τοῦ πλοίου *Σοφίας*, τοῦ πλοιάρχου Νίλσωνος, ἐρχόμενος ἐκ Γοτεμβούργης.

— Ἐν τῷ Ἄλβει ποταμῷ, παρὰ τὸ Ἀμβοῦργον, συνελήφθη ὀξύρρυγχος, ἔχων βάρος 831 προυντίων.

— Τὸ Βερολῖνον τῇ 1 Μαΐου ὑπερέβη τὸ 1,200,000 κατοίκων. Ἐν δυσὶν ἔτεσι καὶ πέντε μησὶν ἐπληθύνθη κατὰ 50,000, ὡς λέγει ἡ ἐφημερὶς τῶν Βοσγίων.

— Κατὰ τὸ πάσχα ἐν Ρωσσίᾳ ἠναλώθησαν πεντακόσια ἑκατομμύρια ὠῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ρωσσίᾳ κατ' ἔτος εἰς τὸ ἐμπόριον κατερχομένων ὠῶν ἀνέρχεται εἰς ἥμισυ καὶ τέσσαρα δισεκατομμύρια.

— Πρὸς τὴν *ἐφημερίδα τῆς Πετρουπόλεως* γράφουσιν ἐκ Τερέκ. Ἐκτὸς τῆς Νικαίας, οὐδεμία ἄλλη χώρα τοῦ κόσμου ἔχει τοσαύτην πληθὺν ἐρασμίων καὶ εὐωδῶν ἀνθέων, ὅσην ἡ Τερέκ· διότι δὲν ἀνθοῦσιν, ὡς ἐν βορρᾷ, περικεκλεισμένα καὶ κατηφῆ, ἀλλὰ πᾶσα στέππη, πᾶσα κοιλάς, πᾶς λόφος καλύπτεται καὶ σπείρεται δι' ἴων. Τὰ παιδία σωροὺς ὅλους συνάγουσι καὶ πωλοῦσιν ἀνθοδεσμῶν, αἵτινες ὅμως στεροῦνται πάσης κομψότητος καὶ τέχνης.

— Τὸ γνωστὸν γαλλικὸν σατυρικὸν φύλλον Charivari τῇ 3 Μαΐου ἑώρτασε τὴν ἑαυτοῦ πεντηκονταετηρίδα. Ὁ ἀρχισυντάκτης αὐτοῦ Βέρων συνεκρότησε μεγάλην ἑορτήν. Τὸ Charivari ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππωνος ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι τῆς ἰουλιανῆς βασιλείας. Πλεῖστοι διαπρεπεῖς συγγραφεῖς συνειργάσθησαν, ἀλλὰ κυρίως τοῖς ἰχνογράφοις αὐτοῦ ὀφείλει τὴν μεγάλην αὐτοῦ διάδοσιν. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Γρανδβίλλ, ὁ Σατυρικὸς Δυμιέ, ὁ φιλόσοφος Γαβάρνης, ὁ εὔθυμος Χὰμ καὶ ὁ Γρεβῖνος, ὧν ἄνευ τὸ Charivari ὡς καὶ τὸ Journal amusant, δὲν θὰ ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

— Ὁ πατὴρ τοῦ πρώσσου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὁ σύμβουλος τοῦ ὑγειονομείου διδάκτωρ Scholz, ἑώρτασε τῇ 14 Μαΐου τὴν σπανίαν ἑορτὴν διδακτορικῆς ἑξηκονταετηρίδος. Ἄγει τὸ 82 ἔτος καὶ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἰατρικοῦ αὐτοῦ σταδίου εἰργάσατο ἐν Σβάνδνιτς, γεννήσας καὶ τρεῖς ἐπιστήμονας υἱούς, ὧν ὁ εἷς εἶνε ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐν Πρωσσίᾳ.

— Οἱ τρεῖς ἐν Βαυαρίᾳ τῶν ἐργοστασίων ἐπιστάται πολλὰ καὶ καλὰ λέγουσι περὶ τῆς βαυαρικῆς βιομηχανίας, ἐν τῇ ἐσχάτως δημοσιευθείσῃ ἐκθέσει αὐτῶν. Πολλαὶ βελτιώσεις ἐγένοντο καὶ κατὰ τὸ 1822, μόνον δὲ ἐν Παλατινάτῳ ἡ βιομηχανία ὑπέστη ζημίαν τινά, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς βελγικῆς παραγωγῆς.

— Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐπενόησέ τις ἐσχάτως περίστροφον σκηνὴν θεάτρου, ἧς ἐν μὲν τῇ προσθίᾳ θέσει θὰ γίνηται ἡ παράστασις, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἑτέρᾳ θὰ τελῶνται αἱ σκηνικαὶ παρασκευαί, ὅπως χρησιμεύωσιν εἰς τὰς ἀμέσους μεταλλαγάς.

— Ἐξ Ἀλάσκας, τῆς ποτε Ρωσσικῆς Ἀμερικῆς καλουμένης, ἀφίκετο εἴδησις ἐκπλήξασα πᾶσαν τὴν βόρειον Ἀμερικήν. Εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς χώρας Σίτκαν ἀφίκοντο πρό τινος μεταλλευταὶ ἐκ τῆς Οὐνιῶνος, εὑρόντες χρυσὸν μίλια τινὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως. Ὁ χρυσὸς οὗτος εἶνε μεμιγμένος μετὰ χαλαζίτηδος (quartz) καὶ εὐκόλως καθαίρεται. Ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ πολλοὶ χρυσοθῆραι πανταχόθεν τῆς ἠπείρου εἰς Ἀλάσκαν ἤδη σπεύδουσι.

— Κατὰ τὸ 1882 ἐξ Ἰταλίας ἀπῆλθον 58,290 ἄνθρωποι, οἱ πλεῖστοι μεταβάντες εἰς τὴν νότιον Ἀμερικήν.

— Ἐν Σικάγῳ ἱδρύθη μετοχικὴ ἑταιρία πρὸς καῦσιν τῶν νεκρῶν, μετὰ κεφαλαίου 100,000 δολλαρίων

Ὁ πρῶσσος πρίγκηψ Γεώργιος σχεδὸν καθ' ἑκάστην διατρέχει μόνος τὰς ὁδοὺς τοῦ Βερολίνου καὶ ἐκ μεγάλης περιεργίας πολλάκις σφόδρα ἀπομακρύνεται καὶ ἐπισκέπτεται πᾶν ἐργαστήριον. Πρό τινων ἑβδομάδων ἠγόρασε καί τι, ὅπερ διήγειρε σφόδρα τὴν περιεργίαν αὐτοῦ. Ἐν τῇ ὁδῷ Βαὺθ εἰσῆλθεν εἰς κρεωπωλεῖον καὶ ἠγόρασε *Μάτσες*, ἰουδαϊκὸν πασχάλειον ἄρτον, ὃν εἰσεκόμισεν εἰς τὴν ἅμαξαν αὐτοῦ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Τὸ Αὐτοκρατορικὸν Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀνέθετο ἀρτίως τὰ καθήκοντα ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἡμετέρων Σχολείων τῷ ἐνδοξ. Ναὶμ Βέη, ἀνωτέρῳ ὑπαλλήλῳ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου. Περὶ τοῦ διορισμοῦ τούτου οὐ μικρὸς ἐγένετο λόγος, καθότι ὑπετέθη ὅτι σκοπὸς τοῦ μέτρου ἦν ἡ ἐπέμβασις τῆς πολιτείας εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἡ ἀλλοίωσις τῶν σχολικῶν προγραμμάτων. Εὐτυχῶς ὅμως ἐκ πληροφοριῶν, ἃς ἐλάβομεν, ἐξάγομεν ὅτι τοιαῦται προθέσεις δὲν ὑπηγόρευσαν τὸ ἐν λόγῳ κυβερνητικὸν μέτρον. Ἐν πρώτοις σημειοῦμεν ὅτι δὲν ἐγένετο διορισμὸς εἰδικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων ἔχοντος ἀποκλειστικὴν ἐντολὴν τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐξέλεγξιν αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι εἰς τὸν ἀνωτέρω ὀνομασθέντα διακεκριμένον ὑπάλληλον, διατηροῦντα τὴν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ θέσιν αὐτοῦ, ὡς ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοσιευομένων χειρογράφων, ἀνετέθη σύναμα καὶ τὸ καθῆκον τοῦ μεριμνᾶν ὅπως ἐφαρμόζωντσι αἱ περὶ ἀπαγορεύσεως ἐπιληψίμων βιβλίων ἐν τοῖς σχολείοις διατάξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ αἱ λοιπαὶ περὶ σχολείων διατυπώσεις.

Οὕτως ἔχον καὶ οὕτως ἐφαρμοζόμενον τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας οὐδεμίαν ἐμπνέει ἡμῖν ἀνησυχίαν περὶ μεταβολῆς τοῦ σχολικοῦ ἡμῶν καθεστῶτος ἐπὶ βλάβῃ τῆς δημοσίας παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως, εἰς τοῦτο δ' ἐνισχύουσι τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς πεποιθήσεις ἡμῶν πρῶτον μὲν αἱ ἀνέκκαθεν ἐκδηλωθεῖσαι πατρικαὶ τῆς αὐτοκρ. κυβερνήσεως προθέσεις καὶ ἡ προστασία ἣν ἐπεδείξατο ἄχρι τοῦδε ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτήτου διακανονίσεως τῶν σχολικῶν ἡμῶν πραγμάτων, εἶτα δὲ αὐτὴ ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ὁρισθέντος ἐνδοξ. Ναὶμ Βέη, ἀνδρὸς κατόχου οὐ μόνον τῆς ἀνατολικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμετέρας φιλολογίας, διακρινομένου δὲ ἐπὶ νοημοσύνῃ καὶ εὐθυκρισίᾳ καὶ εἰδικότητα κτησαμένου εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ πράγματα ἕνεκα τῆς μακρᾶς αὐτοῦ εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν φιλολογίαν ἐνασχολήσεως. Σπουδάσας τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ἐν τῇ ἐν Ἰωαννίνοις Ζωσιμαίᾳ Σχολῇ, ὁ ἐνδοξ. Ναὶμ Βέης οὐκ ἐπαύσατο ἐπαυξάνων τὰς γνώσεις αὐτοῦ καὶ ἐργαζόμενος εἰς σπουδαῖα φιλολογικὰ ἔργα, ἐν οἷς μνημονεύομεν ἰδίως τῆς ὑπ' αὐτοῦ φιλοπονουμένης εἰς τὴν Τουρκικὴν μεταφράσεως τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, ἥτις προσεχῶς, ὡς πληροφορούμεθα, δημοσιευθήσεται. Ὑπὸ φιλοπροόδων δὲ ἐμφορούμενος αἰσθημάτων, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐκπληρώσει τὰ νέα αὐτοῦ καθήκοντα μετὰ δεξιότητος καὶ λεπτότητος ἀναλόγου τῶν φώτων, δι' ὧν διατελεῖ πεπροικισμένος.

Ἐν μέσῳ ἐπιλέκτων ἀκροατῶν καὶ πολλοῦ πλήθους φιλομούσων ἑκατέρου φύλου ἑωρτάσθη τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν ἡ δευτέρα καὶ εἰκοστὴ ἐπετηρὶς τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Πρώτιστα γεγονότα τῆς τελετῆς ταύτης ἦσαν αἱ ἀναγνώσεις τριῶν ἐκθέσεων. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τούτων ἦν ἡ τοῦ προέδρου κ. Κ. Καλλιάδου περὶ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου, ἐκ ταύτης δὲ τὸ δημόσιον ἐπληροφορεῖτο τήν τε σχετικῶς εὐάρεστον οἰκονομικὴν αὐτοῦ θέσιν, τὰς γενομένας παρὰ διαφόρων φιλομούσων δωρεὰς χρημάτων καὶ βιβλίων καὶ τὰ ἔργα τῶν τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπῶν. Τῶν δωρεῶν ἄξιαι ἰδιαιτέρας μνείας εἰσὶν ἡ ἐκ 500 λιρῶν προσενεχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐξ. κ. Χρηστάκη Ζωγράφου, οὗ τὸ ἐλευθέριον ἐν κοινωφελέσιν ἔργοις οὐδένα λανθάνει, ἡ ἐξ 130 λιρῶν ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος καὶ ἡ ἐκ 1000 φρ. ὑπὸ τοῦ κ. Εὐστ. Εὐγενίδου πρὸς ἔκδοσιν τοῦ χάρτου τῶν χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αἱ ἐπιτροπαὶ πᾶσαι, κατὰ τὴν προεδρικὴν ἔκθεσιν, εἰργάσθησαν μετὰ ζήλου, παρεσκεύασαν δὲ καὶ ἐξακολουθοῦσι παρασκευάζουσαι ὕλην ἐπιστημονικὴν καὶ διάφορα ἔργα πρὸς δημοσίευσιν, ἅτινα ὅμως ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, μένουσιν εἰσέτι παρ' αὐταῖς.

Ἡ δευτέρα τῶν ἐκθέσεων ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κοντοπούλου, εἰσηγητοῦ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἐξήνεγκε τὴν κρίσιν αὐτῆς περὶ τῶν ἔργων τῶν ἀποσταλέντων διὰ τὸ Ζωγράφειον Διαγώνισμα τῆς συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Ἐννέα ἐκ τῶν διαγωνισθέντων ἐκρίθησαν ἄξιοι τῆς δεκαλίρου ἕκαστος ἀμοιβῆς.

Τρίτην ἔκθεσιν ἀνέγνω ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Ξανθόπουλος, εἰσηγητὴς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τοῦ Καραπανείου διαγωνίσματος, ἐξετάσας τὰ ἀποσταλέντα τέσσαρα πονήματα φυσικῆς γεωγραφίας καὶ φυσικῆς ἱστορίας, ἅτινα ἐπηνέθησαν μέν, ἀλλὰ δὲν εὑρέθησαν ἄξια τοῦ βραβείου.

Ὁ Ἑλλ. Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὅς, ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τῆς Α. Μ. τοῦ φιλολάου Ἄνακτος καὶ τῆς πεφωτισμένης Αὐτοῦ Κυβερνήσεως, ἠνδρώθη, ἄγων τὸ τρίτον ἔτος τῆς τρίτης αὐτοῦ δεκαετηρίδος, οὐ μικρὰς παρέσχεν ὁμολογουμένως ὑπηρεσίας εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὰ γράμματα τὰ καλλιεργούμενα ἐν τῇ Ὀθωμανικῷ Κράτει πρὸς τ μὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους τοῦ προστατεύοντος τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν καὶ τῶν φιλοτίμως συνεισενεγκόντων τὴν ὑλικὴν ἢ πνευματικὴν αὐτῶν συνδρομήν. Ὁ Σύλλογος ἠδύνατο βεβαίως πλείονα καὶ σπουδαιότερα τῶν τελεσθέντων ἔργα νὰ ἐπιδείξῃ, ἂν πλείους ἦσαν καὶ οἱ φιλόπονοι αὐτοῦ ἐργάται καὶ συνδρομηταί.

Δημοτελεστάτη καὶ συγκινητικὴ ὑποδοχὴ ἐγένετο τὸ παρελθὸν σάββατον ἐν τῷ ἑλλ. παρθεναγωγείῳ τοῦ Γαλατᾶ τῷ γενναίῳ προστάτῃ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου κ. Νικολάῳ Ζαρίφῃ, οὗ γνωσταὶ εἰσιν αἱ πολλαὶ καὶ ἐλευθέριοι δωρεαὶ ὑπὲρ διαφόρων σχολῶν. Τῆς λαμπρᾶς ταύτης ὑποδοχῆς περιγραφείσης ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ἀρκούμεθα, τὸ ἐφ' ἡμῖν, σημειοῦντες, ὅτι ὁ σεβαστὸς οὗτος προστάτης τῶν Μουσῶν, ὁ ἐναμίλλως μετὰ τοῦ πολιοῦ καὶ δημοφιλοῦς ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τοῦ μεγατίμου Γεωργίου Ζαρίφη, ἐργαζόμενος ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ἐπεσφράγισε τὴν τελετὴν διὰ νέας ἐκ 200 λιρῶν δωρεᾶς, ἥτις παραχρῆμα ἀγγελθεῖσα ἠλέκτρισεν ἐκ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὰς σχολικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς πολυπληθεῖς παρεστῶτας.

Κατὰ τὴν ὑποδοχὴν ταύτην ἐψάλη ὑπὸ τῶν μαθητριῶν τοῦ παρθεναγωγείου ὕμνος τῷ κ. Νικολάῳ Ζαρίφῃ ποιηθεὶς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ὑπὸ τῆς ἐλλογίμου δεσποίνης Οὐρανίας Α. Παλσιολόγου καὶ μουσουργηθεὶς ὑπὸ τοῦ εὐδοκιμωτάτου διδασκάλου τῆς μουσικῆς κ. Εὐστρ. Παπαδοπούλου.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Πρόσκλησις

(Κατὰ τὴν Serénade τοῦ Schubert)

Ὁ φρικτός μου ὅρκος, κόρη,
Ζῇ καὶ μ' ὁδηγεῖ·
Ἦλθον πρὶν ἀπὸ τὰ ὄρη
Λάμψῃ ἡ αὐγή.
Καταλλήλως τόρα αὔρα
Πνέει δροσερά!
Φεύγ' ἡ λέμβος μου μὲ μαῦρα
Ἀφαρῆ πτερά.

Τοὺς ἐχθρούς μας ὕπνος τόρα
Ἀβλαβεῖς κρατεῖ.
Ἦλθε τῆς φυγῆς ἡ ὥρα
Ὥρα ποθητή.
Φῶς μου! πρόσελθε ἐγκαίρως·
Ὦ! μὴ φοβηθῇς!
Τὸ ηηδάλιόν μου ἔρως
Στρέφει ἀληθής.

Θὰ μᾶς φέρῃ εἰς λιμένα,
Ἄνευ συμφορᾶς,
Ὅπου μύρτα ἀνθισμένα
Ἄνθη τῆς χαρᾶς·
Καὶ ἐκεῖ θὰ μᾶς ἑνώσῃ
Μὲ γλυκεῖς δεσμούς·
Δὲν ἀξίζει τύχη τόση
Τῆς φυγῆς παλμούς;

Ὦ ἐλθέ, νὰ εὐτυχήσω
Μετὰ σοῦ ποθῶ.
Ὦ! ἐλθέ, ἐλθὲ νὰ ζήσω,
Ἄλλως θὰ χαθῶ.

ΑΠΟΔΗΜΟΣ.

Θρῆνος.

Ὡς ἡ χθὲς κ' ἡ σήμερον
Βαίνει σκοτεινή,
Καὶ ἀφοῦ τὸ ἤμερον
Λυκαυγὲς φαρῇ.

Φέρω τὰ συμπτώματα
Ζόφων νοερῶν
Τὰ χρυσᾶ σου ὄμματα
Παύσας θεωρῶν.

Ποῦ οἱ θεῖοι λύχνοι σου
Ῥίπτουν φῶς γλυκύ;
Ἔχασα τὰ ἴχνη σου
Αἰγλὴ ζωτική!

Ὅθεν ὡς ἀόμματος
Καὶ φρενῶν ἐκτὸς
Σύρω πόδας πτώματος
Μέχρι τῆς νυκτός,

Ὅτε εἰς τὴν κλίνην μου
Ἀταφος νεκρὸς
Θάπτω τὴν ὀδύνην μου
Εἰς λυγμοὺς πικρῶς.

Κ' εὔχομαι, ὡς νήπιον
Παίζον ἐν δεινοῖς,
Ὅπως κἂν ὡς ἤπιον
Ὄναρ μοὶ φανῇς.

Ἀλλ' ἐλπίδας αὔρουσι
Μάτην αἱ εὐχαί·
Ἀγρυπνοι ἀσπαίρουσι
Πάσχουσαι ψυχαί.

Ἕως οὗ τὸ ἤμερον
Πάλιν φῶς φανῇ,
Κι' αὔριον ἡ σήμερον
Γίνῃ σκοτεινή.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΓΟΡΓΙΑΣ.

Εἰς τὸ ὄναρ τῆς ἥβης.

Τῆς γελώσης μου ἥβης, ὦ ὄναρ γλυκύ,
ὦ, σὲ βλέπω λαμπρῶς ἐπιτέλλον,
σὺ ἐλπίδας μοὶ δίδεις, χαρὰ παιδική,
ἀνατέλλον.

Σὺ μοὶ εἶσαι ἡ μόνη χαρὰ ἐν τῇ γῇ,
ἡ ἐλπὶς ἡ ἀείποτ' ἀκμαία,
καὶ ἀφίεμαι ὅλως εἰς σὲ ἐν σιγῇ
ἠρεμαία.

Ὦ, εἰς σὲ πᾶν θυμῆρες καὶ θεῖον οἰκεῖ,
γηθοσύνως εἰς σὲ ἀτενίζω,
ὦ, σὺ εἶσαι τροφή μου, ὦ ὄναρ γλυκύ,
καὶ πρός σε αἰρομένη ἐλπίζω.

Εἶσαι σέλας φωτίζον ἐν μέσῃ νυκτί,
σὺ διέπεις πᾶν αἴσθημα φίλον,
σύ, ὦ ὄναρ, χαρὰ τῆς Ἐδὲμ ἐφικτή,
σὺ αἰμύλον!

Σ' τὸν ὁρίζοντα μὴ τῆς ζωῆς μου φανέν,
ἐφημέρως φωτίζον, μὴ σβύσῃς,
σελαγίζον ὡς ἄστρον λαμπρὸν ὁλονέν,
ὦ, μὴ δύσῃς!

Τῆς γελώσης μου ἥβης ὦ ὄναρ γλυκύ,
ὦ, εἰς σὲ ἀτενίζω θυμήρης,
σὺ μοὶ εἶσαι χαρά, καὶ ἐλπὶς μυστικὴ
τοῦ ὁρίζοντος γόησσα Ἶρις.

Πρὶν ἡ ἥβη παρέλθῃ, ἡ μάγος αὐτή,
ὄναρ σὺ τὸ κηλοῦν με, μὴ δύσῃς,
σὺ ἡ τέρψις κ' ἐλπὶς μου, ὦ σὺ ποθητή,
μὴ μ' ἀφήσῃς.

Ἐν Μ. Ρεύματι.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ.

Εἰς κενὸν παράδεισον.

Ὁποία στιλβη φλογερῶν χρωμάτων,
Ἀνθῶν, πτηνῶν καὶ ὀπωρῶν καὶ φύλλων,
Καὶ μέλισμα λιγὺ καὶ ἐρωτύλον,
Καὶ δροσερὸν κελάρυσμα ναμάτων!

Αἰσθήσεις, νοῦν, καρδίαν συνταράττον
Ὁποῖον μύρων σύγκραμα ποικίλον!
Ὁ κῆπος τῆς Ἐδέμ, ἀλλ' ἄνευ μήλων,
Κ' ἐγὼ ἐντὸς διὰ γοητευμάτων!

Τεχνίτης μ' ὁδηγεῖ καὶ πλάνος γόης·
Ἐνώπιόν μου βρίθουν θεῖα δῶρα,
Πᾶν ὅ,τι φέρει πᾶσα γῆ καὶ ὥρα.

«Ὦ! ἐπ' αὐτῆς νὰ κοιμηθῶ τῆς χλόης,
Καὶ στέψον σὺ τὸ μαγικόν σου θαῦμα·
Πλευρὰ ὑπάρχει πρόθυμος πρὸς ταῦμα».

ΑΠΟΔΗΜΟΣ.

Εἰς πεσὸν ἄνθος....

Ἕνα μπουμποῦκι χαριτωμένο
Μᾶς μυρωδάτης τριανταφυλλιᾶς
Τῆς ζηλεμένης αὐγῆς κλεισμένο
Ν' ἀνοίξῃ 'πρόσμενε τὴ δροσιά.

Τ' ἄστρα τοῦ ρίχναν γλυκὰς ἀχτίδες
Καὶ τὸ φιλοῦσαν χαϊδευτικὰ
Κ' ἦταν γεμάτο κρυφὲς ἐλπίδες
Γεμάτο μῦρα παρθενικά.

Μ' ἄξαφνα ρίχτει ἡ νύκτ' ἀγριάζει
Τὸ δόλιο 'νόμισε ἦταν δροσιά,
Στ' ἀθῶα φύλλα του τ' ἀγκαλιάζει
Κ' εὐθὺς ἀνοίγει μὲ μιὰ σταλιά.

Ἀνοίγει — λάμψι δὲν βλέπει ὅμως.
Στρέφει ἀνήσυχο 'δῶ καὶ 'κεῖ·
Μαυροντυμένος ἄγριος κόσμος,
Τὸ φυσοδέρνει νοτιὰ κακή.

Ἡ 'μέρ' ἀρχίζει συνεφιασμένη,
Ἡ 'μέρ' ἀρχίζει χωρὶς αὐγή.
Βλέπει τὸ λάθος του, ἀπομένει
Καὶ 'ντροπιασμένο σκύφτει στὴ γῆ.

—Μιὰ τέτοια μέρα ποιος νἄρθῃ τώρα
Γιὰ νὰ τὸ κόψῃ στὴν ἐξοχή;
—Κανεὶς δὲν ἦλθε —ἔσπασ' ἡ μπόρα
Καὶ τὸ κατέστρεψεν ἡ βροχή.—

Πέσαν τὰ φύλλα τὰ μυρωμένα
Ἕνα πρὸς ἕν' ἀπτὴ συμφορὰ
Καὶ μαραμένα καὶ χλωμιασμένα
Ἐκυλισθῆκαν μέσ' τὰ νερά.

Τώρα τὸ ρόδον δὲν εἶνε πλέον!
Ἠνοιξ' ἐχάθη γιὰ μιὰ βραδυά·
Ὅσοι μπουμποῦκι τώδαν ὡραῖο,
Ἀχ! τὸ πατοῦνε στὴ λασπουρά.

Ζ. Γ. ΦΥΤΙΛΗΣ.

Ἁλιευτικὰ παίγνια.

Τὸ ἑπόμενον ἐπίγραμμα παρελείφθη κατὰ παραδρομὴν ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἐν τῷ ἡγουμένῳ Τεύχει τοῦ *Κόσμου* δημοσιευθέντων *Ἁλιευτικῶν Παιγνίων*:

Ἐπιτύμβιον Λεάνδρου Ἀρβανιτάκη εἰς τετράδα χάννων.

Χάννων τετρακτὺς πόντου πάρος ἀτρυγέτοιο
κῦμα κεχηναῖοι ῥίμφα διετρέχομεν.
Αὐτὰρ Γερμανοῦ δόλῳ Ἀφθονίδαο ἁλόντες
δῶρον ἐπέμφθημεν φῶτα πρὸς ἰχθυβόρον,
ὅστις τηγάνῳ εὐρυχαδεὶ σίζοντι μαλ' ἐνθεὶς
ἐκτέρισεν σπείσας αἴθοπα οἶνον ἄδην.
Ἐν τόδε ὀλλυμένοις ἡμῖν παραμύθιον οἶον,
ὅττι ταφῆς λάχομεν φωτὸς ὑπ' ἰχθυφίλου.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Φορολογία προσοδοφόρος.

Ἐν περιοδικῷ τοῦ Βελγίου δημοσιογράφος τις προτείνει δύο νέους φόρους, οἵτινες—ὡς λέγει—θὰ παρεῖχον μεγίστην πρόσοδον τῇ πολιτείᾳ μετὰ μεγίστης δὲ θὰ εἰσεπράττοντο εὐκολίας. Διὰ τῶν δύο τούτων φόρων πρόκειται νὰ φορολογηθῇ ἡ *καλλονὴ* καὶ ἡ *εὐφυία*, ἐν ἄλλαις λέξεσι πᾶς ὡραῖος καὶ πᾶς εὐφυής, ἀνὴρ ἢ γυνή, θὰ ὑποβάλληται εἰς ὡρισμένον φόρον. Εὐνόητόν ἐστιν ὅτι πάντες οἱ φορολογούμενοι θὰ ἐθεώρουν κολακευτικώτατον τὸν φόρον τοῦτον καὶ θὰ ἔσπευδον νὰ πληρώσωσιν αὐτόν, ἐπίσης δ' εὐνόητόν ἐστιν ὅτι οἱ μᾶλλον σπεύδοντες εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ φόρου θὰ ἦσαν οἱ ἧττον φορολογήσιμοι.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ.

Θέλετε νὰ πίνητε καθαρὸν ὕδωρ;

Ἰδοὺ μέσον, δι' οὗ δύνασθε νὰ πίνητε πάντοτε ἐπὶ τῆς τραπέζης ὕδωρ ἀπηλλαγμένον ὀργανικῶν οὐσιῶν ἐπιβλαβῶν τῇ ὑγείᾳ:

Παρασκευάσατε διάλυσιν κανονικὴν τριθειϊκοῦ ἀργιλλίου καὶ ἐπιχύσατε ἓν μέρος αὐτῆς ἐντὸς ἑπτὰ χιλιάδων μερῶν ὕδατος, ἤτοι μικρὸν κοχλιάριον ἐντὸς κάδου συνήθους διαστάσεως. Ἅμα γενομένου τούτου θὰ ἴδητε θόλωσιν σχηματιζομένην ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ νιφάδας καταπιπτούσας ταχέως καὶ παρασυρούσας πρὸς τὸν πυθμένα πᾶσαν ὀργανικὴν οὐσίαν, οὕτω δὲ ἀπαλλάττεται τὸ ὕδωρ παντὸς χρωματισμοῦ, πάσης δυσαρέστου γεύσεως καὶ πάσης ὀσμῆς.

Ἐντὸς ἓξ ἢ ὀκτὼ ὡρῶν, ἡ καθίζησις εἶναι πλήρης, εἴτε χιλίων λιτρῶν ὄντος τοῦ ποσοῦ, τοῦ ὕδατος εἴτε καὶ μιᾶς μόνης.

Ἡ αἰτία τοῦ καθαρισμοῦ τούτου ἐστὶν εὐνόητος. Πᾶν ὕδωρ περιέχει διττανθρακικὸν ἀσβέστιον διαλελυμένον, εἰς ποσότητα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μεγάλην. Τὸ θειϊκὸν ὀξὺ τοῦ τριθειϊκοῦ πυριτίου ἑνούμενον μετὰ τοῦ ἀσβεστίου σχηματίζει θειϊκὸν ἀσβέστιον σχεδὸν ἀδιάλυτον, ὅπερ καθιζάνει.

Ἡ ὑδρικὴ ἄργιλλος, ἐλευθέρα γενομένη, ἀποτελεῖ μετὰ τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν ἕνωσιν καθιζάνουσαν ἐ-

πίσης, τὸ δὲ ἀνθρακικὸν ὀξὺ τοῦ διττανθρακικοῦ ἀσβεστίου μένει ἐλεύθερον καὶ παρέχει τῷ ὕδατι γεῦσιν εὐάρεστον.

Ἐφιστῶμεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, καθότι γνωστὸν τυγχάνει πόσον ἐπικίνδυνόν ἐστι τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ.

ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ.

Παρακαλοῦνται οἱ κκ. συνδρομηταὶ τοῦ **Κόσμου** οἱ καθυστεροῦντες τὴν ἐτησίαν ἢ τὴν τῆς β' ἑξαμηνιας συνδρομὴν αὐτῶν, εἴτε ἐν Κων/πόλει, εἴτε ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπως εὐαρεστηθῶσι ν' ἀποτίσωσι ταύτην, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς δαπάνας ἃς ἀπαιτεῖ ἡ ἑβδομαδιαία ἔκδοσις τοῦ Περιοδικοῦ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.— Ὁ Τίτλος τοῦ ἐν σελίδι 598 ποιηματίου κατὰ παραδρομὴν ἐσημειώθη ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ **Τὰ δῶρα τοῦ Μαΐου** *ἀντί:* **Εἰς κενὸν Παράδεισον.**

ΠΑΡΕΡΓΑ.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ ΛΕ'. τεύχει προβλημάτων.

Ἀρ. 279. **ΑΙΝΙΓΜΑ.**—*Βοιωτία.*
Ἀρ. 280. » —*Κάρπαθος.*
Ἀρ. 281. » —*Κατάρατος, Ἄρατος, ἄρτος.*
Ἀρ. 282. » —*Ἄννα.*
Ἀρ. 283. **ΓΡΙΦΟΣ.—Μὴ τ' ἀλλότρια ἐκ τῶν ἰδίων κρίνης.**

ΛΥΤΑΙ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἑλένη Γ. Ἐλευθεριάδου (279, 81, 83).— Βιργηνία Π. Εὐαγγελίδου (279--83).— Ἀριάδνη Α. Ζερβουδάκη (279, 83).— Ξεν. Σιδερόπουλος (279—283).— Ι. Α. Κυριακίδης (281, 82, 83).— Α. Κούσκουρας (279, 81, 82, 83).— Γ. Ε. Μισαιηλίδης (279, 81, 82. 83).—Σοφία Ὑψηλάντη (283). —Οἶκος Μπέλα (279, 282, 283).

Ἐν Πειραιεῖ.— Ῥωξάνη Κ. Δεκαβάλλα (268, 269).— Ἐν Ἀδριανουπόλει Πιπάκης (273, 274).

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΝΕΑ.

ΑΡ. 284.—ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἂν ἐστεμμένον στέψωμεν μὲ μοσχοβόλα ἴα
Ὁ βασιλεὺς βασίλισσα γίνετ' ἐν εὐκολίᾳ.

Δ.Κ.

ΑΡ. 285.—ΕΤΕΡΟΝ.

Τρία ὅταν συνενώσῃς γειτνιάζοντα στοιχεῖα,
Φυτόν τι τῶν γνωστοτέρων καθιστᾷς ἐν εὐκολίᾳ.

Μ. Τ.

ΑΡ. 286.—ΕΤΕΡΟΝ.

Εἰμὶ σωρὸς ἐκ τῶν πολλῶν ἅπερ σοὶ στέλλ' ὁ Κόσμος.
Ἂν μὲ κατατεμήσῃς
Καὶ μὲ ὀξυτονήσῃς
Ἀπ' τοὺς γονεῖς σου φρόντισον, φίλε, νὰ μὲ ζητήσῃς.

Μαρ. Π.

ΑΡ. 287.—ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΟΝ.

Ποία πόλις ἀναδεικνύει τοὺς ἀθλητάς;

Μαρ Π.

ΑΡ. 288.—ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ.

Ἔχομεν δύο ὡρολόγια ἐκ τῶν ὁποίων ὅσον τὸ ἓν προτερεῖ τῆς τακτικῆς ὥρας (πηγαίνει ἐμπρὸς) τόσον τὸ ἄλλο καθυστερεῖ (μένει ὀπίσω).— Ὅταν ὁ λεπτοδείκτης τοῦ καθυστεροῦντος ὡρολογίου κάμνει 1799 γύρους τοῦ ὡρολογίου, ὁ λεπτοδείκτης τοῦ ἄλλου ὡρολογίου κάμνει 1801. Ζητεῖται πόσον ἕκαστον τῶν δύο ὡρολογίων προτερεῖ ἢ καθυστερεῖ τῆς τακτικῆς ὥρας;

Σ. Κ.

ΑΡ. 289.— ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΟ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ

Εἰμὶ λέξις ἐκ 14 γραμμάτων· τούτων τὸ ἀ. εἶνε ἀρχικὸν τοῦ ὀνόματος διασήμου στρατηγοῦ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου· τὸ β'. ἀρχικὸν ἀδελφῆς τινος τοῦ Δαβίδ· τὸ γ'. ψευδοῦς θεοῦ, ὃν οἱ Ἰουδαῖοι πολλάκις ἐλάτρευσαν· τὸ δ'. πόλεως ὀχυρᾶς τῆς Μακεδονίας· τὸ ἑ. νήσου ἑλληνικῆς· τὸ ς'. τοῦ Σωτῆρος· τὸ ζ'. τοῦ φονεύσαντος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα· τὸ η'. τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀκρισίου· τὸ θ'. τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀσκλης· τὸ ι. τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ· τὸ ιά. τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος· τὸ ιβ'. ἐξόχου ποιητοῦ· τὸ ιγ'. βασιλίσσης· τὸ ιδ'. ποταμοῦ.

Α. Κ.

ΑΡ. 290.—ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ.

CHARADE

Mon premier donne passage aux vapeurs.
Dans mon second on trouve de vapeurs;
De mon tout est muni tout voyageur.

MAR. P.

ΑΡ. 291.—ΓΡΙΦΟΣ.

αἴν

τιμ

ἴς

νω

i i i

Βατοῦμ. Μ. Π.